ХТО І ЯК ЗАХОЎВАЕ КІТАЙСКУЮ ВАКЦЫНУ

3

ЧАМУ ВАРТА НАВЕДАЦЬ ПІНСК

11

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

8 ВЕРАСНЯ 2021 г. СЕРАДА № 172 (29541)

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір КАРАНІК, старшыня Гродзенскага аблвыканкама:

«Дыялог паміж людзьмі і органамі дзяржкіравання заўсёды быў у зоне пільнай увагі. Апошнім часам фармат такіх стасункаў пашырыўся — з'явіліся дыялогавыя пляцоўкі, нефармальныя сустрэчы, семінары. Але пры гэтым важнасць прамых ліній і асабістых прыёмаў не зніжаецца. Яны ахопліваюць свой спектр пытанняў, якія хвалююць людзей, часта дазваляючы вырашыць праблемную сітуацыю аператыўна, без цяганіны. Пры гэтым, часам здараецца і падмена паняццяў. Некаторыя думаюць, што зварот на прамую лінію можа, напрыклад, адмяніць рашэнне суда. У такім выпадку вельмі важна карэктна растлумачыць, што ўсе рашэнні прымаюцца выключна ў рамках заканадаўства».

Бахча — гэта па-беларуску!

Фота БелТА.

Вось такія вялізныя кавуны выраслі на поўдні нашай краіны, у Гомельскім раёне. У фермерскай гаспадарцы «Бахча Грынько» пад бахчавыя культуры ў вёсцы Цагельня ададзена дзевяць гектараў. Кавуны гаспадар Ігар ГРЫНЬКО з сям'ёй *(на гэтым фота яго дачка Хрысціна)* вырошчвае ўжо сем гадоў, прычым паспяхова — сёлета паласатыя ягады пацягнулі на 35-40 кілаграмаў кожная. Але яшчэ больш парадавалі гарбузы, якія Грынько сёлета пасадзілі ўпершыню, — адзін з іх вымахаў больш за 400 кіло! Буйны ўраджай адправілі на ўсерасійскую выстаўку «Аграбатл-2021» у Стаўрапольскі край — там гарбуз-гігант з Беларусі заняў другое месца. І хто цяпер скажа, што бахча — паняцце не беларускае?

КОРАТКА

- **Фестываль кавуна пройдзе ў Гомелі 11 верасня.**
- Больш за 15 тысяч артылерыйскіх снарадаў знайшлі ў Докшыцкім раёне.

- **Тыдзень спорту і здароўя стартаваў у Беларусі.**
- Якой была сталіца больш за 80 гадоў таму, пакажа музей Якуба Коласа да Дня горада.
- **Віцебскі абласны фестываль-кірмаш працаўнікоў вёскі «Дажынкі-2021» адбудзецца ў Шуміліне 18 верасня.**

Сумесны праект «Звязды» і Міністэрства па надзвычайных сітуацыях

Жывіце ў бяспецы!

З агнём не жартуюць,

або Закрыццё дачнага сезона без надзвычайных сітуацый

Завяршаецца дачны сезон. Гледзячы па надвор'і, заканчыцца ён раней, чым звычайна. Найбольш добрасумленныя гаспадары ўжо паступова рыхтуюць свае прысядзібныя тэрыторыі, а таксама дачныя ўчасткі да зімы. Каб навядзенне парадку на зямлі прайшло без інцыдэнтаў і не вылілася ў трагедыю, ратавальнікі раяць прыслухацца да іх рэкамендацый.

Фота з адкрытых крыніц.

Вогнішча — падалей ад будынкаў

Самы бяспечны спосаб справіцца са смеццем, якога восенню асабліва шмат, — утылізаваць яго на палігоне цвёрдых бытавых адходаў. Пра такія месцы, вядома, ведае не кожны гаспадар прысядзібнага ўчастка. А калі хто і ў курсе, то наўрад ці калі-небудзь вазіў туды сваё смецце. Прасцей жа распаліць вогнішча ў сябе на падворку ды пазакідваць туды ўсё, што непатрэбна.

Ніхто не забараняе распальваць агонь на тэрыторыі прыватнай уласнасці. Галоўнае, нагадваюць ратавальнікі, рабіць тое з выкананнем правілаў пажарнай бяспекі.

СТАР. 3

Сучасны падыход

ЭКАЛАГІЧНА БЯСПЕЧНЫЯ І ЭКАНАМІЧНА ЭФЕКТЫЎНЫЯ

Смецце будзе пераўтварацца ў паліва, энергію і прадукцыю

Нацыянальнай стратэгіяй па абарачэнні з цвёрдымі камунальнымі адходамі (ЦКА) і другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі (ДМР) у Беларусі плануецца ў 2025 годзе выкарыстоўваць 64 % ад усяго смецця, якое ствараецца, у 2030-м — 70 %, а ў 2035-м — уцягнуць у зварот да 90 % адходаў. Мяркуецца ўкараніць біялагічную апрацоўку адходаў — іх анаэробнае кампасціраванне — ў Гродне, Магілёве і 20 гарадах з насельніцтвам больш за 50 тысяч чалавек. У планах таксама — стварэнне 30 аб'ектаў па сарціроўцы і дадатковых вытворчасцяў па перапрацоўцы пластмас. Ужо сёлета ў Мінску павінна адкрыцца лінія па сарціроўцы змешаных адходаў і перастануць існаваць усе смеццевыя міні-палігоны.

СТАР. 7

ISSN 1990 — 763X

Наталля КАЧАНАВА:

«Сёння Беларусь вымушаная супрацьстаяць непрыкрытаму эканамічнаму і палітычнаму прэсінгу»

Старшыня Савета Рэспублікі выступіла на 5-й Сусветнай канферэнцыі спікераў парламентаў з заклікам аб неўмяшанні ва ўнутраныя справы Беларусі і супрацьдзеянні дэзынфармацыі ў інтэрнэце.

Нагадаем, што 7—8 верасня ў Вене пад эгідай Міжпарламенцкага саюза, Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і Парламента Аўстрыі праходзіць Сусветная канферэнцыя спікераў парламентаў на тэму «Спікеры парламентаў за больш эфектыўны шматбаковы падыход для забеспячэння міру і ўстойлівага развіцця дзеля карысці чалавецтва і планеты».

Традыцыйна такія канферэнцыі праводзяцца Міжпарламенцкім саюзам раз на пяць гадоў. Папярэдняя, чацвёртая, Сусветная канферэнцыя спікераў парламентаў праходзіла ў 2015 годзе ў Нью-Ёрку. Наступная сустрэча павінна была адбыцца ў 2020 годзе, аднак была перанесена ў сувязі з пандэміяй каранавіруснай інфекцыі.

На Пятай Сусветнай канферэнцыі спікераў парламентаў абмяркоўваюцца пытанні рэагавання на пандэмію COVID-19, супрацьдзеянне дэзынфармацыі і распальванню нянавісці ў інтэрнэце і афлайн, дасягнення Мэт устойлівага развіцця. Канферэнцыя завершыцца прыняццем дэкларацыі.

У прыватнасці, Старшыня Савета Рэспублікі Наталля Качанава накіравала зварот да ўдзельнікаў мерапрыемства, у якім яна выказала ўпэўненасць, што вялікую ролю ў барацьбе з пандэміяй можа адыграваць міжнароднае супрацоўніцтва, у тым ліку па лініі парламентаў, накіраванае на абмен інфармацыяй і перадавым вопытам, а таксама забеспячэнне ўсеагульнага доступу да вакцыны.

— Ва ўмовах пандэміі рэзка і жорстка змяняюцца правілы гульні на сусветнай палітычнай арэне, небяспечна разбураецца архітэктура міжнароднай бяспекі, закладзеная пасля Другой сусветнай вайны, — падкрэсліла спікер верхняй палаты беларускага парламента. — Не выконваюцца асноўныя геапалітычныя дамоўленасці, у міжнародных справах усё больш дамінуе палітыка сілы і агрэсіі.

Наталля Качанава падкрэсліла: наша краіна адчула гэта ў поўнай меры пасля прэзідэнцкіх выбараў 2020 года.

— Сёння Беларусь вымушаная супрацьстаяць непрыкрытаму эканамічнаму і палітычнаму прэсінгу, мэтанакіраванаму ўмяшанню ва ўнутраныя справы, — акцэнтавала яна ўвагу ўдзельнікаў саміту.

Спікер адзначыла відавочны факт: не ўсіх у свеце задавальняюць стабільнасць і спакой у Беларусі, міралюбівая знешняя палітыка нашай дзяржавы, статус донара еўрапейскай бяспекі і перагаворнай пляцоўкі, у тым ліку і для «нармандскай чацвёркі».

— Дзеянні краін Захаду, накіраваныя, перш за ўсё, на дэстабілізацыю сітуацыі ў Беларусі шляхам увядзення новых эканамічных санкцый, падрываюць асновы міжнароднага права, пагражаюць міжнароднаму міру і ўстойліваму развіццю не толькі Беларусі, але і рэгіёна ў цэлым, — падкрэсліла Наталля Качанава.

Яна паведаміла: беларускія парламентарыі неаднаразова ў сваіх заявах і каментарыях звярталіся да заходніх калег, каб заахвоціць іх урады не парушаць нормы міжнароднага права ў дачыненні да Рэспублікі Беларусь. У прыватнасці, у ліпені 2020 года сенатары і дэпутаты ўсіх узроўняў — а гэта 18 тысяч чалавек — звярнуліся да сусветнай супольнасці з заклікам выступіць супраць неабгрунтаванай, контрпрадуктыўнай і дыскрымінацыйнай палітыкі ў дачыненні да беларускай дзяржавы і яе народа, праявіць салідарнасць у адстойванні права на мірнае жыццё, вярнуцца да адказнага і плённага ўзаемадзеяння на карысць усіх краін.

Старшыня Савета Рэспублікі адзначыла, што Беларусь выступае за пошук шляхоў аслаблення геапалітычнай напружанасці і ўмацавання міжнароднай бяспекі. У сувязі з гэтым яна звярнула ўвагу ўсіх удзельнікаў канферэнцыі на вылучаную кіраўніком беларускай дзяржавы ініцыятыву аб неабходнасці запуску глабальнага дыялогу па бяспецы. У мэтах яе прасоўвання ў Мінску праведзены шэраг міжнародных мерапрыемстваў высокага ўзроўню.

— У кантэксце працідзеяння новым выклікам прыярытэтнай з'яўляецца тэма барацьбы з міжнародным тэрарызмам, у тым ліку ў кіберпрасторы, — лічыць Наталля Качанава.

Яна падкрэсліла: інтэрнэт з'яўляецца найважнейшым элементам сучаснага жыцця. Яго імклівае развіццё адкрывае шырокія магчымасці для прагрэсу і, адначасова, выкарыстання тэхналогій у злачынных мэтах — у інфармацыйных і гібрыдных войнах, кампаніях па дэзынфармацыі і распальванні нянавісці.

— Рэспубліка Беларусь у поўнай меры адчула гэта на сабе падчас леташніх прэзідэнцкіх выбараў і спробы ажыццяўлення дзяржаўнага перавароту, — падкрэсліла Наталля Качанава. — Аднак мы выстаялі дзякуючы палітычнай волі і мужнасці Прэзідэнта Беларусі, згуртаванасці вакол яго значнай часткі беларускага грамадства і суверэнітэту.

Яна звярнула ўвагу: наспела вострая неабходнасць у выпрацоўцы пад эгідай Арганізацыі Аб'яднаных Нацый узгодненых міжнародных падыходаў па рэгуляванні дзейнасці ў інтэрнэце. І ў гэтым пытанні сваё слова павінны сказаць парламентарыі і Міжпарламенцкі саюз.

У дадзеным кантэксце спікер верхняй палаты беларускага парламента звярнула ўвагу яшчэ на адну міжнародную ініцыятыву Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі — сфарміраваць «пояс лічбавага добрасуседства».

— Заклікаю калег далучыцца да яе праз падпісанне пагадненняў аб міжнароднай інфармацыйнай бяспецы на аснове захавання лічбавага суверэнітэту і нейтралітэту, а таксама неўмяшання краін у інфармацыйныя рэсурсы адна адной, — адзначыла спікер.

Яна перакананая: стварэнне дакладнай міжнароднай прававой базы ў сферы інфармацыйнай бяспекі будзе спрыяць, у тым ліку, эфектыўнаму супрацьдзеянню дэзынфармацыі і распальванню нянавісці ў інтэрнэце і рэальным жыцці.

Трэба сказаць, што ў нацыянальным заканадаўстве Беларусі ўжо ўведзены такія навацыі: вызначаны меры па абароне нацыянальнай інфармацыйнай прасторы ў медыясферы, пашыраны пералік відаў інфармацыі, распаўсюджванне якой забаронена, удасканалены падыходы да дзяржаўнай рэгістрацыі і перарэгістрацыі сродкаў масавай інфармацыі.

— Пандэмія і барацьба з новымі выклікамі і пагрозамі не павінны стаць прычынай невыканання Мэт устойлівага развіцця на перыяд да 2030 года, — упэўнена Наталля Качанава. — У Беларусі агульную каардынацыю па дасягненні гэтых мэт ажыццяўляе спецыяльная парламенцкая рабочая група. Летась наша краіна ўмацавала свае пазіцыі ў рэйтынгу індэкса дасягнення мэт і паднялася з 23-га на 18-е месца сярод 166 краін.

— Прыклад лідарства Парламента ў рэалізацыі Мэт устойлівага развіцця заслугоўвае выкарыстання заканадаўчай уладай іншых краін, — лічыць Старшыня Савета Рэспублікі.

Яна акцэнтавала ўвагу калег: устойлівае аднаўленне пасля пандэміі будзе ў значнай ступені залежаць ад міжнароднага супрацоўніцтва і салідарнасці, і ў першую чаргу, ад наяўнасці справядлівай, адкрытай і празрыстай сусветнай гандлёвай сістэмы без эканамічных санкцый, ціску і ўмяшання ва ўнутраныя справы.

У канцы свайго выступлення парламентарый пажадала ўдзельнікам саміту плённай работы на пляцоўцы канферэнцыі для выпрацоўкі эфектыўных шматбаковых падыходаў для забеспячэння міжнароднага міру і ўстойлівага развіцця дзеля карысці чалавецтва і планеты.

Вольга АЛЯКСАНДРАВА.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Меркель умешваецца ў выбарчую кампанію

Канцлер ФРГ Ангела Меркель вырашыла зноў асабіста падтрымаць кандыдата ад сваёй партыі, Хрысціянска-дэмакратычнага саюза, Арміна Лашэта і раскрытыкавала яго галоўнага саперніка на будучых выбарах, лідара Сацыял-дэмакратычнай партыі (СДПГ) Олафа Шольца. Пра гэта піша Bloomberg.

Як адзначае выданне, падобнае прамое ўмяшальніцтва ў выбарчую кампанію з боку Меркель выглядае незвычайна, нават нягледзячы на той факт, што да выбараў засталося менш за тры тыдні.

Меркель выступіла ў Бундэстагу са сваёй апошняй афіцыйнай прамовай, падчас якой заявіла, што ўрад на чале з Лашэтам і ХДС стане найлепшым выбарам для Германіі. «Яго ўрад будзе выступаць за стабільнасць, надзейнасць і стрыманасць», — заявіла яна, падкрэсліўшы, што мае вялікае значэнне, хто менавіта кіруе краінай.

У той жа час дзеючы канцлер раскрытыкавала апошнія заявы Шольца. У прыватнасці, яна асудзіла словы лідара СДПГ пра магчымасць стварэння кааліцыі паміж яго партыяй і антыкапіталістычнай Левай партыяй. Акрамя таго, Меркель негатыўна ацаніла выказванні Шольца аб тым, што кампанія па вакцынацыі ад каранавіруса ў Германіі носіць «эксперыментальны характар».

Шайгу мог абмеркаваць з Пуціным ідэю аб новых гарадах у Сібіры

Прэс-сакратар прэзідэнта РФ Дзмітрый Пяскоў лічыць, што міністр абароны Сяргей Шайгу, напэўна, канцэптуальна абмеркаваў з прэзідэнтам Уладзімірам Пуціным сваю ідэю аб будаўніцтве новых гарадоў у Сібіры.

Шайгу на сустрэчы з навуковай грамадскасцю ў новасібірскім Акадэмгарадку заявіў, што лічыць неабходным пабудаваць у Сібіры тры, а лепш пяць буйных гарадоў з насельніцтвам ад 300 тысяч чалавек да 1 мільёна, прычым зрабіць іх канкрэтна накіраванымі на тую ці іншую сферу дзейнасці — напрыклад, на энергамашынабудаванне, лесаперапрацоўку або нафтахімію. Прэзідэнт РФ Уладзімір Пуцін на сустрэчы з прадстаўнікамі партыі «Адзіная Расія» заявіў, што трэба падрыхтаваць і аформіць прапановы па развіцці Сібіры, якія агучыў кіраўнік ваеннага ведамства.

Пазней у інтэрв'ю РБК Шайгу заявіў, што новыя гарады ў Сібіры могуць пабудаваць паміж Брацкам і Краснаярскам, а таксама ў раёне Канска і Лесасібірска.

Вучоныя папярэдзілі аб небяспечным наступстве каранавіруса

Органы людзей, якія перанеслі каранавірусную інфекцыю, могуць старэць на дзесяцігоддзі раней. Да такой высновы прыйшлі вучоныя, піша The New York Times.

Даследаванне закранула каля 90 тыс. чалавек, якія перахварэлі на COVID-19, і больш за 1,6 млн людзей, што не сутыкаліся з гэтай інфекцыяй. Назіранні праводзіліся ананімна па медыцынскіх запісах Упраўлення аховы здароўя ветэранаў ЗША, а пацыенты былі пераважна белыя мужчыны з сярэднім узростам 68 гадоў.

Спецыялісты нагадалі, што ў здаровага дарослага чалавека ва ўзросце 30—40 гадоў страта функцыі нырак складае каля 1 % на год. Сур'ёзныя інфекцыі прыводзяць да больш моцных, часам незваротных страт для гэтага органа або становяцца прычынай хранічнага захворвання. У ходзе даследавання высветлілася, што ў 4757 пацыентаў, якія перанеслі каранавірус, адбылася 30-працэнтная страта функцыі нырак на працягу аднаго года, што эквівалентна старэнню органа на 30 гадоў.

Пакуль дакладнай прычыны таго, чаму менавіта ныркі моцна церпяць з-за COVID-19, урачы не ведаюць.

Меркаванне

«Так распарадзіўся лёс»

Думкамі пра новае беларускае свята — Дзень народнага адзінства — дзеліцца Расціслаў ЦІМАФЕЕЎ, кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі і культурнай спадчыны Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава.

«Любая дзяржава, які б перыяд гісторыі мы ні ўзялі, імкнецца ўсімі магчымымі шляхамі ўмацаваць сваё становішча ва ўсіх наяўных сферах. Рэспубліка Беларусь, натуральна, ніякага выключэння апрыёры не прадстаўляе, бо робіць усё магчымае, каб даць сваім грамадзянам максімальна камфортны рэжым для пражывання.

Адной з найважнейшых сфер развіцця сучаснага беларускага грамадства з'яўляецца ідэалагічная, на ўзмацненне ўплыву якой і накіраваны Дзень народнага адзінства ў нашай краіне», — разважае выкладчык.

Ён лічыць, што ва ўмовах сацыяльна-эканамічнага і палітычнага становішча, якое пастаянна змяняецца ў сучасным свеце, менавіта ідэалагічны і маральны складнікі нашага грамадства могуць быць і будуць тымі стрыжнямі, на якіх мацуецца беларуская дзяржаўнасць.

А укараненне ў масавую грамадскую свядомасць дадатковай ідэйнай матывацыі, звязанай з Днём народнага адзінства, будзе спрыяць лепшаму разуменню насельніцтвам важнасці для дзяржаўнай стабільнасці працэсаў, якія адбываюцца ў краіне.

Дзень народнага адзінства, як і іншыя крокі ў ідэалагічнай сферы, будзе садзейнічаць больш выразнаму і ўстойліваму фарміраванню ў насельніцтва цвёрдай жыццёвай пазіцыі, што асабліва актуальна для нашай моладзі.

Расціслаў Цімафееў упэўнены, што больш удалай даты для святкавання Дня народнага адзінства, чым 17 верасня, у сучаснай гісторыі Беларусі не існуе ў прынцыпе. «Так распарадзіўся лёс нашага беларускага народа, які быў раз'яднаны сілай многіх негатыўных для яго абставін у 1921 годзе і з'яднаны ў 1939-м.

Уз'яднанне беларускага народа ў адзінай дзяржаве 17 верасня 1939 года з'яўляецца крокам высокай гістарычнай справядлівасці, калі беларусы сталі роўнымі ў сваіх правах, свабодах, магчымасцях».

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

З агнём не жартуюць...

Фота з адкрытых крыніц.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Калі вы збіраецеся паліць сваё смецце, важна ўлічваць надвор'е, — папярэджвае **афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Анастасія ШВАЙБОВІЧ.** — Ні ў якім разе гэта нельга рабіць тады, калі на вуліцы вецер: дастаткова секунды, каб кантралюемае вогнішча перарасло ў з'яву, якая выйшла з-пад кантролю. Калі ж надвор'е спрыяе, перад тым як распальваць агонь, варта паставіць побач з вогнішчам вядро з вадой, штыкавую рыдлёўку. Выдатна, калі будзе ў вас і вогнетушыцель.

Акрамя таго, выбіраючы месца для распальвання агню, неабходна выключыць магчымасць загарання найбліжэйшых хат, а таксама сельскагаспадарчых пабудоў. Для таго каб не дапусціць распаўсюджвання агню, месца вогнішча трэба абкапаць. І яшчэ: калі ў вас нешта гарыць, нікуды не адхіляйцеся — за вогнішчам неабходна ажыццяўляць пастаянны кантроль.

Пасля таго як яно патушана, вельмі важна добра праліць гэтае месца вадой. Выпадкі, калі вуглі становяцца прычынай апёкаў, нячастыя, але здараюцца. Некалькі гадоў таму, напрыклад, гарачымі вуглямі абсыпаліся малыя дзеці. Такая небяспечная гульня скончылася для аднаго з іх шпіталізацыяй.

ПРЫ ЭКСПЛУАТАЦЫІ ПЕЧАЎ НЕ ДАПУСКАЕЦЦА:

- іх перагравацъ;
- ажыццяўляць паленне пры наяўнасці абвальвання кладкі;
- прымяняць для распальвання вогненебяспечныя і гаручыя вадкасці;
- паліць у печы з адчыненымі дзверцамі, за выключэннем выпадкаў, калі канструкцыя печы прадугледжвае яе паленне з адчыненай камерай;
- размяшчаць гаручыя рэчывы і матэрыялы на іх, а таксама ў непасрэднай блізкасці ад топачных адтулін для палення;
- пакідаць без нагляду печы, якія выкарыстоўваюцца.

Наводзіў парадак — атрымаў апёкі

Як паказвае практыка, калі пачынаецца ўзгаранне, людзі нярэдка губляюцца. У асноўным, няздольныя аператыўна рэагаваць на надзвычайную сітуацыю людзі пажылога ўзросту. Часам гэта прыводзіць да таго, што пасля такога навядзення парадку на зямлі ёсць загінулыя. У найлепшым выпадку ўсё заканчваецца апёкамі.

На ўласным вопыце гэта зведаў адзін з мясцовых жыхароў пасёлка Чарніцкі, што ў Смалявіцкім раёне. Мужчына дапамагаў аднасяльчанцы наводзіць парадак на падворку. Калі агонь выйшаў з-пад кантролю, сказаць дакладна пацярпелыя не могуць. Затое добра памятаюць, з якой хуткасцю вогненная стыхія пачала распаўсюджвацца па тэрыторыі прысядзібнага ўчастка — у выніку агонь ахапіў 300 квадратных метраў сухой расліннасці. Да прыбыцця ратавальнікаў тушыць пажар спрабавала мясцовае насельніцтва. Мужчына, які дапамагаў гаспадыні пазбавіцца ад смецця, атрымаў тэрмічныя апёкі рук і ног (да 35 % цела). Пацярпелы быў дастаўлены ва ўстанову аховы здароўя.

У апёкавае аддзяленне той жа, Смалявіцкай цэнтральнай раённай бальніцы, са шматлікімі апёкамі цела быў шпіталізаваны днямі і грамадзянін 1956 года нараджэння. Як потым высветлілася, мужчына выкарыстоўваў пры распальванні вогнішча на прыватнай тэрыторыі газавы балончык. У выніку ўспышкі пароў вогненебяспечнай вадкасці на ім загарэлася адзенне, якое пацярпелы патушыў з дапамогай падручных сродкаў. Пасля пенсіянер выклікаў брыгаду хуткай дапамогі.

Каб шашлыкі праз бок не выйшлі

Супрацоўнікі МНС не перастаюць папярэджваць: пры распальванні вогнішча не варта выкарыстоўваць вогненебяспечныя і гаручыя вадкасці. У такіх сітуацыях лепш звярнуцца да старых праверанных спосабаў.

Менавіта з-за гэтых нававмодных метадаў распальвання непрыемнасцямі часта заканчваецца і жаданне паесці на прыродзе шашлыкоў. Надоечы, напрыклад, у бальніцу трапіў мужчына з апёкамі 21 % цела — на прыватным падворку ў пасёлку Рудзенск, што на Пухавіччыне, пацярпелы спрабаваў распаліць мангал.

— Каб падобныя сітуацыі больш не паўтараліся, аматарам шашлыкоў варта ўстанаўліваць мангал правільна і выконваць усе рэкамендацыі пры распальванні вогнішча, — удакладняе афіцыйны прадстаўнік МНС. — Тым, хто рамантуе аўтамабілі, нельга забывацца, што перш чым падыходзіць да мангала, лепш пераапрануцца: моцна прамасленая вопратка можа ўспыхнуць як запалка.

Асаблівую ўвагу ратавальнікі звяртаюць на бяспеку дзяцей. Неабходна сачыць за тым, каб малыя не падыходзілі блізка да мангала або вогнішча. Варта растлумачыць дзецям, што нельга гуляць з агнём, а таксама кідаць туды шклянкі з-пад аэразоляў, лаку для валасоў і іншыя небяспечныя прадметы. Менавіта дзіцячае свавольства з агнём часта становіцца прычынай узгаранняў.

Рыхтуйце печ загадзя

У многіх хатах дагэтуль выкарыстоўваецца пячное ацяпленне. І мала хто ведае, што менавіта цяпер самы час падрыхтаваць сваю печ да зімы. Гэта датычыцца нават тых, хто плануе прыехаць на дачу раз або два за зіму. З набліжэннем ацяпляльнага сезона варта звярнуць увагу і на жыллё пажылых бацькоў.

Печы, паверхні труб і сцены, у якіх праходзяць дымавыя каналы, павінны быць спраўныя, без скразных расколін. Каб вызначыць, ці ёсць яны ў коміне, перад эксплуатацыяй яго рэкамендуецца пабяліць. Акрамя таго, не трэба забываць ачышчаць коміны ад сажы.

Вераніка КАНЮТА.

ЧАКАНЫ ГРУЗ

У Беларусь даставілі яшчэ 1,5 мільёна доз кітайскай вакцыны ад COVID-19

У нядзелю ў Беларусь прыбыў самалёт з Пекіна з 1,5 мільёна доз вакцыны супраць COVID-19. З іх 500 тысяч доз кітайскі бок выдзеліў Беларусі ў якасці сяброўскай гуманітарнай дапамогі, а мільён доз быў закуплены нашай краінай. Учора ў Міністэрстве аховы здароўя прайшла ўрачыстая цырымонія падпісання дакументаў аб перадачы вакцыны Sinopharm. Ужо праз два-тры дні кітайская вакцына паступіць у рэгіёны.

Подпісы пад дакументамі паставілі міністр аховы здароўя Дзмітрый Піневіч і Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь Се Сяаюн.

Дзмітрый Піневіч падкрэсліў глыбіню супрацоўніцтва дзвюх краін і нагадаў, што з моманту пачатку пандэміі Беларусь стала першай краінай, якая адправіла гуманітарны груз у Кітай.

— Першы груз быў адпраўлены 30 студзеня, а другі — 6 лютага. А калі ўжо мы сутыкнуліся з пандэміяй, КНР таксама аказала нам шырокамаштабную дапамогу. Мы супрацоўнічаем з 20 правінцыямі Кітая, вопыт гэтай краіны шырока выкарыстаны ў айчыннай практыцы. Наша краіна ўжо атрымлівала 400 тысяч доз кітайскай вакцыны ў якасці бязвыплатнай дапамогі двума траншамі, — расказаў Дзмітрый Піневіч.

Па словах Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Беларусі Се Сяаюна, трэцяя партыя вакцыны — канкрэтны крок па рэалізацыі дамоўленасцяў паміж кіраўнікамі дзвюх краін. Ён дэманструе высокі ўзровень адносін паміж дзяржавамі, глыбокае сяброўства паміж народамі. Кітай і ў далейшым мае намер развіваць плённае супрацоўніцтва з Беларуссю па барацьбе з каранавірусам.

Се Сяаюн адзначыў, што ў Кітайска-Беларускім індустрыяльным парку «Вялікі камень» цяпер працуе прадпрыемства, якое плануе вырабляць эфектыўныя прэпараты кітайскай традыцыйнай медыцыны.Там рэалізуецца праект па распрацоўцы сродкаў для эфектыўнага лячэння каранавіруса. Хутка пачнуцца клінічныя выпрабаванні.

Рэпартаж у нумар

ПА НАЙЛЕПШЫХ МІЖНАРОДНЫХ СТАНДАРТАХ

Як кітайскай вакцыне забяспечваюць камфортную тэмпературу, вільготнасць і іншыя ўмовы

Частка вакцыны супраць COVID-19, днямі дастаўленая з Кітая ў Беларусь — а гэта 500 тысяч доз у межах сяброўскай гуманітарнай дапамогі — цяпер размешчана на складах транспартна-лагістычнага цэнтра «Мінск-Белмытсэрвіс-2». Асобны халадзільнік, спецыяльны тэмпературны рэжым, супрацоўнікі, якія пільна сочаць за бяспекай захоўвання — карэспандэнты «Звязды» пабывалі ў ТЛЦ і на сваe вочы ўбачылі, якая ўвага аддаецца каштоўнаму грузу.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Са сталічнага аэрапорта, куды вакцына была дастаўлена самалётам, два аўтамабілі-рэфрыжэратары перавезлі яе пад Мінск. Тут размешчаны сучасны транспартна-лагістычны цэнтр аднаго з вядучых лагістычных аператараў краіны — РУП «Белмытсэрвіс». Менш за 20 хвілін прайшло з моманту заезду аўтамабіляў на складскую тэрыторыю да апускання дзвярэй халадзільнай секцыі. За такі кароткі час 29 паддонаў з вакцынай перамясцілі ў камфортныя і бяспечныя для яе ўмовы — як вядома, яна патрабуе нізкіх тэмператур пры перавозцы і захоўванні.

— У звычайным рэжыме разгрузка адной машыны займае ў сярэднім 40-45 хвілін. Мы справіліся ў чатыры разы хутчэй, калі ўлічыць, што было дзве машыны, — расказвае **намеснік дырэктара Мінскага філіяла РУП «Белмытсэрвіс» Раман ШОРАХАЎ.**

Трэба сказаць, што прафесіяналізм работнікаў, а іх, дарэчы, у мінскім філіяле «Белмытсэрвіса» каля 700, не выклікаў сумненняў і ў Міністэрства аховы здароўя, якое без ваганняў даверыла прадпрыемству каштоўны груз. Адметна, што «Белмытсэрвіс» захоўвае вакцыну на бязвыплатнай аснове.

Трэба сказаць, што сертыфікат, які дазваляе размяшчаць на сваіх складах любыя лекавыя і біяпрэпараты, ТЛЦ «Мінск-Белмытсэрвіс-2» атрымаў 29 сакавіка бягучага года. Гэта сістэма забеспячэння якасці для складскіх прадпрыемстваў у сферы абароту лекавых сродкаў, або належная дыстрыб'ютарская практыка (GDP). Умовы для захоўвання лекаў, якія адпавядаюць самым высокім міжнародным стандартам, былі прадугледжаны яшчэ падчас будаўніцтва комплексу. Яно вялося ў рамках развіцця транспартна-лагістычнага комплексу краіны і завяршылася ў 2013 годзе. Цяпер давялося дакупіць невялікую частку абсталявання і датчыкаў. Дарэчы, толькі іх штомесячнае абслугоўванне каштуе нятанна.

— Мы гатовыя да такіх затрат, бо гэта перспектыўны напрамак развіцця. І тое, што мы можам захоўваць любыя лекавыя прэпараты і падтрымаць такім чынам нашу медыцынскую галіну, дорага каштуе, — адзначае Раман Шорахаў.

Вакцына знаходзіцца ў камеры, асобна ад іншых лекавых прэпаратаў. Тэмпературны рэжым, а ён вызначаны для вакцыны ў 4 градусы, вільготнасць

і нават паток паветра тут адсочваюцца ў рэжыме 24/7. У выпадку ўзнікнення непаладак у абсталяванні спрацоўваюць датчыкі і інфармацыя імгненна паступае на манітор службы бяспекі, якая сочыць за функцыянаваннем комплексу. Акрамя таго, кантралёры кругласутачна ажыццяўляюць візуальны кантроль датчыкаў, якія размешчаны на халадзільных секцыях.

У цэлым жа сертыфікат GDP дае права захоўваць любыя лекавыя прэпараты. Склад часовага захоўвання ТЛЦ «Мінск-Белмытсэрвіс-2» мае халадзільныя камеры агульнай плошчай 180 $м^2$ з падтрымальным тэмпературным рэжымам +2 – +8, магчымасць падлогавага і стэлажнага захоўвання звыш 600 $м^3$. З прадпрыемствам ужо супрацоўнічае каля дзясятка фармвытворцаў. Агульная плошча складоў ТЛЦ «Мінск-Белмытсэрвіс-2» — каля 19 тысяч $м^2$.

Дарэчы, аналагічнае заключэнне GDP ужо маюць ТЛЦ «Магілёў-Белмытсэрвіс» і «Брэст-Белмытсэрвіс-2», у хуткім часе яго атрымае ТЛЦ «Гомель-Белмытсэрвіс».

А што датычыцца кітайскай вакцыны, то ў найбліжэйшыя дні са склада ТЛЦ яна пачне паступаць у рэгіёны. На ўсім яе шляху да спажыўца будуць забяспечаны неабходныя ўмовы транспарціроўкі і захоўвання.

Алена КРАВЕЦ.

БОЛЬШ ЗА ПАЎСОТНЮ ЭКСПАРТНЫХ КІРУНКАЎ

Размова з кіраўніком Пухавіцкага раёна пра створаныя ў рэгіёне ўмовы для людзей і бізнесу

Пухавіцкі раён апошнія гады стабільна развіваецца, шмат зроблена ў вытворчай, сельскагаспадарчай, сацыяльнай сферах. Будуюцца новае жыллё, школы, дзіцячыя садкі, рэалізоўваюцца інвестыцыйныя праекты, шмат увагі аддаецца рабоце з кадрамі, маладымі спецыялістамі. А гэта значыць, павышаецца дабрабыт жыхароў раёна. Што зроблена, як будзе развівацца раён у сацыяльна-эканамічным плане расказаў «Звяздзе» старшыня райвыканкама Віктар КАЛЯДА.

— У структурным плане эканоміка рэгіёна ўяўляе з сябе сістэму, у якой дамінуючае становішча належыць прамысловасці. Прамысловасць Пухавіцкага раёна — гэта больш за 100 арганізацый усіх формаў уласнасці, якія фарміруюць каля шасці працэнтаў аб'ёму прамысловай прадукцыі Мінскай вобласці, — расказвае Віктар Міхайлавіч. — За студзень—чэрвень 2021 года выраблена прамысловай прадукцыі на суму звыш 390 мільёна рублёў.

Прадпрымальніцкі сектар раёна прадстаўлены 2314 суб'ектамі малога і сярэдняга бізнесу, да ўзроўню 2019 года рост склаў каля 5 %. 239 фізічных асоб ажыццяўляюць рамесную дзейнасць, працуюць 34 суб'екты аграэкатурызму. Удзельная вага паступленняў у бюджэт ад суб'ектаў малога і сярэдняга прадпрымальніцтва складае 40 %. У цэлым амаль на 70 % бюджэт фарміруецца за кошт адлічэнняў недзяржаўнага сектара эканомікі.

На долю Пухавіцкага раёна прыпадае 2,5 працэнта ад агульнага аб'ёму экспарту тавараў Мінскай вобласці, 1,8 працэнта — экспарту паслуг. Прадукцыя пастаўляецца больш чым у 50 краін свету. Асноўным гандлёва-эканамічным партнёрам з'яўляецца Расійская Федэрацыя з удзельнай вагой у экспарце раёна 62,7 %, затым ідуць Украіна — 17,7 %, Польшча — 4,9 %, Літва — 4,7 %, Казахстан — 3,2 %, Аб'яднаныя Арабскія Эміраты — 0,9 %. У 2020-м было экспартавана тавараў амаль на 130 мільёнаў долараў, што перавысіла ўзровень 2010 года ў 3,5 раза, за пяць месяцаў 2021-га — 90 мільёнаў долараў. За мяжу ў асноўным ідуць хімічныя сродкі засцярогі раслін, мадэльныя саставы, парафін, дзіцячыя цацкі, ветэрынарныя прэпараты, марожанае. Галоўны экспарцёр тавараў — гэта ЗАТ «Аўгуст-Бел», якому належыць 64 % экспарта раёна. А таксама СТАА «Марозпрадукт», ТАА «Белэкатэхніка», ТАА «Краіна цацак». Экспарт паслуг у цэлым па раёне за пяць месяцаў 2021 года склаў 3,5 млн долараў, або 133 % да аналагічнага перыяду 2020 года.

Паступленне прамых замежных інвестыцый у рэгіён за першае паўгоддзе 2021 года — 28 мільёнаў долараў ЗША. Асноўнымі арганізацыямі, якія прыцягваюць прамыя замежныя інвестыцыі з'яўляюцца ЗАТ «Аўгуст-Бел», ЗАТ «Струнныя тэхналогіі».

Што датычыцца сельскай гаспадаркі, яна арыентавана на вытворчасць малака і мяса, вырошчванне збожжавых культур, рапсу, цукровых буракоў, бульбы. У цэлым вытворчасць валавой прадукцыі ў гэтай галіне за сем месяцаў 2021-га склала 105,4 % да ўзроўню 2020 года (пры даведзеным паказчыку 102,3 %). Вытворчасць малака за студзень — ліпень 2021 года павялічылася да ўзроўню мінулага года на 5 % і склала 49 тысяч тон.

— Віктар Міхайлавіч, у раёне распрацавана Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця на 2021—2025 гады. Што ў ёй закладзена?

— Праграма прадугледжвае павелічэнне выкарыстання наяўнага патэнцыялу развіцця ўсіх галін народнагаспадарчага комплексу раёна, а таксама эфектыўнае выкарыстанне канкурэнтнай перавагі — развіццё горада-спадарожніка Мінска, гарадскога пасёлка Рудзенск.

Галоўная мэта праграмы — стварэнне асновы ўстойлівага росту эканомікі, умоў для павелічэння даходаў насельніцтва і забеспячэння камфортнага жыцця ў рэгіёне за кошт мадэрнізацыі і больш эфектыўнага выкарыстання прамысловага, аграрнага, турыстычнага і прыродна-рэсурснага патэнцыялаў. Перад рэгіёнам стаяць задачы па фарміраванні эфектыўнага аграпрамысловага комплексу шляхам аптымізацыі вытворчых плошчаў і тэхналагічнай мадэрнізацыі з тым, каб знізіць выдаткі і павялічыць аб'ёмы вытворчасцяў, а таксама фарміраванне інвестыцыйных пляцовак з неабходнай інфраструктурай. Вельмі важны і такі аспект, як прыцягненне інвестараў на сфарміраваныя пляцоўкі, замацаванне спецыялістаў у сельскіх населеных пунктах, моладзі. Гэта плануецца ажыццявіць шляхам будаўніцтва жылля і сацыяльнай інфраструктуры, у тым ліку ўзвядзення горада-спадарожніка.

— Дасягненне азначаных мэт мае на ўвазе прыцягненне інвестараў, рэалізацыю інвестыцыйных праектаў...

— Безумоўна. І мы працуем у гэтым кірунку. Напрыклад, Нацыянальная біятэхналагічная карпарацыя рэалізоўвае інвестыцыйны праект па арганізацыі высокатэхналагічнай аграпрамысловай вытворчасці поўнага цыкла на 2016—2032 гады з аб'ёмам інвестыцый у памеры 1196 млн рублёў, што дазволіць стварыць больш за 800 новых рабочых месцаў. РУП «Мінскэнерга» ажыццяўляе інвестыцыйны праект па будаўніцтве пікава-рэзервовай энергакрыніцы на ЦЭЦ-5 — 1-я і 2-я чэргі з аб'ёмам інвестыцый каля 400 млн рублёў. Таксама плануецца да рэалізацыі будаўніцтва міжрэгіянальнага палігона ў пасёлку Дружны за кошт сродкаў Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця (5 мільёнаў еўра і 2 мільёны еўра гранты). Тэрмін увядзення ў дзеянне — 2022 год. Па распараджэнні кіраўніка дзяржавы створана новая арганізацыя — камунальнае ўнітарнае прадпрыемства «ЭкаДругЗаб», якая з'яўляецца заказчыкам дадзенага праекта. На сёння праходзяць таргі па пошуку падрадчыка на праектаванне і будаўніцтва.

Усё гэта садзейнічае стварэнню новых рабочых месцаў. Так, за апошнюю пяцігодку іх адкрыта каля 1,5 тысячы.

— Наколькі ведаю, у раёне актыўна вядзецца будаўніцтва жылля, сацыяльных аб'ектаў. І шмат што яшчэ запланавана?

— У 2019 годзе распрацаваны горадабудаўнічы праект па аб'екце «Дэталёвы план планіровачнага раёна «Дружны» ў горадзе-спадарожніку Мінска, гарадскім пасёлку Рудзенск. 24 снежня 2019 года прынята рашэнне Пухавіцкага раённага выканаўчага камітэта аб зацвярджэнні горадабудаўнічай дакументацыі, якое прайшло юрыдычную экспертызу і апублікавана на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале Рэспублікі Беларусь. Рашэнне ўступіла ў сілу 22 лютага 2020 года. Дадзеным дэталёвым планам прадугледжана будаўніцтва 2660 кватэр. Плануецца ўзвядзенне двух дзіцячых садкоў, школы, аб'ектаў культурна-бытавога прызначэння, фізкультурна-спартыўных, гандлёва-забаўляльных аб'ектаў, аб'ектаў інжынернай і транспартнай інфраструктуры і грамадска-дзелавога цэнтра.

Запланавана і будаўніцтва пажарнага дэпо ў Мар'інай Горцы на тэрыторыі былога ваеннага гарадка, якое завершыцца ў 2023 годзе. На дадзены момант распрацоўваецца праектная дакументацыя. А таксама — будаўніцтва лячэбнага корпуса па вуліцы Паркавай у пасёлку Дружны. Ужо вызначана праектная арганізацыя, заключаецца дагавор на правядзенне праектна-пошукавых работ.

На 2022 год запланавана шмат мерапрыемстваў па добраўпарадкаванні. Такія, напрыклад, як уладкаванне вуліцы Кастрычніцкая. Тут прадугледжваецца арганізацыя перахопліваючай паркоўкі для грамадзян, якія прыбываюць на аўтавакзал, або чыгуначную станцыю на асабістым аўтамабільным транспарце. З'явяцца і месцы для стаянкі таксі, захоўвання ровараў з пунктам пракату, каля аўтастанцыі будзе добраўпарадкаваны сквер з месцамі для адпачынку пасажыраў усіх узростаў, якія чакаюць транспарту. Магчымае і размяшчэнне дзіцячай пляцоўкі.

— А як справы з працаўладкаваннем і замацаваннем моладзі?

— Штогод у раён прыбывае каля 250 маладых спецыялістаў. За кожным з іх замацоўваюцца адказныя асобы (настаўнікі), якія дапамагаюць моладзі адаптавацца ў калектывах, набыць веды і навыкі ў практычнай дзейнасці. Асноўная частка выпускнікоў навучальных устаноў — ураджэнцы Пухавіцкага раёна, пражываюць разам з бацькамі. Іншагароднім або тым, хто хоча жыць асобна, даецца жыллё, вылучаюцца месцы ў інтэрнаце. Спецыялістам, якія прыбылі ў сельскагаспадарчыя арганізацыі раёна, выдзяляецца жыллё гаспадаркі альбо кампенсуецца 50 % выдаткаў па аплаце здымных кватэр (дамоў). У далейшым яны маюць магчымасць набыць гэтыя «квадраты» ва ўласнасць пры ўмове наяўнасці стажу работы ў сельскагаспадарчых арганізацыях больш за дзесяць гадоў.

У 2020 годзе, напрыклад, для работнікаў Мар'інагорскай цэнтральнай раённай бальніцы выдзелена восем жылых памяшканняў камерцыйнага выкарыстання, шэсць з іх для маладых спецыялістаў.

Маладым медыкам устанаўліваюцца працэнтныя надбаўкі за складанасць і напружанасць працы, а пры ўмове заключэння кантракта ад двух да пяці гадоў — павышэнне акладу на тэрмін да пяці гадоў. На працягу двухгадовай адпрацоўкі ўсім маладым спецыялістам аказваецца дапамога ў падрыхтоўцы дакументаў для здачы на кваліфікацыйную катэгорыю, што забяспечвае ў далейшым кар'ерны рост. Для аплаты здымнага жылля ім штомесяц выплачваецца матэрыяльная дапамога ў памеры трох базавых велічынь.

У сферы адукацыі працуюць «Школа маладога спецыяліста» першага года работы і «Школа маладога спецыяліста» другога года працы. Пасяджэнне Школы праводзіцца адзін раз на месяц, там разглядаюцца актуальныя пытанні. Для маладых спецыялістаў арганізоўваюцца круглыя сталы, семінары, вэбінары, праводзяцца мерапрыемствы, конкурсы. Падчас пасяўной і ўборачнай кампаній арганізоўваюцца спаборніцтвы сярод маладых механізатараў, маладзёжных экіпажаў уборачных агрэгатаў. Арганізацыямі раёна арандуюцца спартыўныя залы для заняткаў спортам, ладзяцца спартакіяды, турыстычныя злёты, спаборніцтвы пажарных і санітарных дружын.

Стварэнне неабходных умоў для прафесійнай і працоўнай самарэалізацыі маладых людзей з'яўляецца прыярытэтнай задачай у галіне рэгулявання сацыяльна-працоўных адносін у Пухавіцкім раёне.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Не прапусці!

ФІЗІКА, ГЕНЕТЫКА, АТАМНАЯ ЭНЕРГІЯ... НА ПАЛЬЦАХ

Фестываль навукі пройдзе ў Цэнтральным батанічным садзе 11 верасня

У гэтым годзе магчымасцяў дакрануцца да свету навукі і тэхналогій стане больш — арганізатары мерапрыемства (Савет маладых вучоных НАН Беларусі) пашырылі геаграфічныя і часавыя рамкі навукова-папулярнага мерапрыемства, якое палюбілася і дзецям, і дарослым.

Фактычна фестываль ужо стартаваў. Да суботы гасцей чакаюць на сваіх пляцоўках вышэйшыя навучальныя ўстановы (БДТУ, Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт, БДМУ, БДПУ), школы робататэхнікі, інстытуты і лабараторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Можна будзе наведаць выстаўку мікраметэарытаў у Мінскім планетарыі, анатамічны музей у БДМУ, Музей гісторыі медыцыны, музей папулярнай навукі «Элемента», Археалагічны музей Інстытута гісторыі НАН, лабараторыі Інстытута генетыкі і цыталогіі, паслухаць лекцыю «Косці «кажуць», або Чым хварэлі нашы продкі» ў Інстытуце гісторыі, «Як мы спазнаём свет з дапамогай мовы» і «Лінгвістыка эмоцый» — у Лінгвістычным універсітэце, стаць удзельнікамі сямейнай квіз-гульні «Формула музыкі» ў Музеі музыкі, пагладзець у планетарыі навукова-папулярныя фільмы «У глыбіні Сусвету», «Зорка па імені Сонца», «Цёмная матэрыя», «Космікс» і іншыя. Таксама можна будзе далучыцца да панэльнай дыскусіі «Стварэнне лекаў: ад біта да таблеткі» ў Аб'яднаным інстытуце праблем інфарматыкі Нацыянальнай акадэміі навук. На ўсе гэтыя мерапрыемствы ідзе рэгістрацыя на сайце https://scifest.by.

Завяршальным акордам і цэнтральнай падзеяй фестывалю стане праграма, якая разгорнецца 11 верасня ў Цэнтральным батанічным садзе Нацыянальнай акадэміі навук.

Там будуць дзейнічаць адразу чатыры тэматычныя лекцыйныя пляцоўкі, назвы якіх інтрыгуюць. Так, на пляцоўцы «Экстрэмальная навука» можна будзе пачуць пра тое, дзе навука сустракаецца з небяспекай. У лекцыйнай зоне «Пакідаючы зямлю» размова пойдзе пра тэхналогіі, якія спатрэбяцца на іншых планетах, а медыцынская лабараторыя SYNLAB Belarus прадставіць лекцыйную пляцоўку «Жыць вечна», у праграме якой — лекцыі пра здароўе. Яшчэ адна лекцыйная пляцоўка будзе працаваць у фармаце бліц — кожная лекцыя доўжыцца 15 хвілін. За гэты час можна будзе даведацца пра энергетыку будучыні, 3D-біяпрынцінг, міфы пра генетычна мадыфікаваныя арганізмы і касмічную праграму Беларусі непасрэдна ад вучоных, занятых гэтымі даследаваннямі.

Насычаная праграма чакае дзяцей і падлеткаў. Свае майстар-класы прадставяць такія знакамітыя праекты, як «Разумны Мінск», StemLab, «Алгарытміка», «Малекула», «Элемента», «Эксперыментус». Гасцей фестывалю чакаюць актыўнасці па прыродазнаўчанавуковых дысцыплінах, праграмаванні і стварэнні альтэрнатыўных крыніц энергіі.

На выстаўцы найлепшых распрацовак вучоных НАН Беларусі госці фестывалю змогуць азнаёміцца з разнастайнымі экспанатамі: ад артэфактаў з раскопак акадэмічных гісторыкаў і рэдкіх насякомых энтамолагаў да беспілотнікаў і апошніх распрацовак у электратранспарце. Паспрабаваць самастойна правесці эксперымент можна будзе на пляцоўках майстар-класаў, якія будуць праводзіць мікрабіёлагі, сацыёлагі, батанікі, фізікі і генетыкі.

У Фестывалі навукі па традыцыі прымуць удзел і замежныя госці.

Уваход для дзяцей дашкольнага і школьнага ўзросту бясплатны. Больш падрабязна з праграмай Фестывалю навукі можна пазнаёміцца на сайце www.scifest.by.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Ірына РАМБАЛЬСКАЯ:

«Бег — гэта эндарфінная залежнасць, ад якой вельмі цяжка адмовіцца!»

Мінскі паўмарафон вяртаецца! У дзень горада, 12 верасня, чакаем яркі забег. Мінулы год для грандыёзнага спартыўнага свята стаў выключэннем: каранавірус унёс свае карэктывы. Сёлета паўмарафон пройдзе ў скарочаным фармаце: колькасць удзельнікаў абмежавана лічбай 10 тысяч чалавек. Ёсць і анлайн-фармат. Для бегуноў традыцыйныя на выбар тры дыстанцыі: 5,5, 10,5 і 21,1 кіламетра.

«Для аматараў бегу Мінскі паўмарафон — як глыток свежага паветра», — дзеліцца сваёй радасцю пастаянная ўдзельніца паўмарафону, тэлевядучая Ірына Рамбальская. Ірына, якая з Мінскім паўмарафонам з першага дня, расказала нам не толькі пра свой удзел у вялікім спартыўным свяце. Тэлевядучая акрэсліла ролю і месца бегу ў сваім жыцці, а таксама падзялілася, як за некалькі гадоў спартыўныя інтарэсы выйшлі далёка за межы прабежак і навошта трэба пачынаць бегаць усім і кожнаму.

— Ірына, з чаго пачалося ваша захапленне бегам?

— Бегаю я з першага Мінскага паўмарафону, які адначасова стаў для мяне і штуршком, і адкрыццём, дзе я ў складзе каманды Dream Team спачатку пасрабавала прабегчы свой першы кіламетр, які, дарэчы, даўся мне вельмі цяжка. У дэбютным сезоне Мінскага паўмарафону я прабегла сваю першую пяцёрку — мінімальную дыстанцыю ў пяць з паловай кіламетра і далей па нарастаючай. На жаль, ковід спыніў усе нашы планы адносна ўдзелу ў забегах. За два апошнія гады ў мяне не атрымалася прыняць удзел дзесьці ў трох забегах. Таму вельмі цудоўна, што сёлета ў нас ёсць наш паўмарафон, на якім можна паказаць усе свае гадавыя навыкі. Ён хоць і пройдзе ва ўрэзаным фармаце, але вельмі крута, што яго захавалі. Гэта як глыток свежага паветра!

— Напэўна, у вас ёсць персанальная статыстыка: геаграфія краін, дзе пашчасціла бегчы, і колькасць медалёў, якія вы атрымалі? Якія яны, вашыя асабістыя дасягненні?

— Акрамя Беларусі, я бегала ў многіх іншых краінах: Польшча, Ізраіль, Украіна, Італія... Дзе была магчымасць, там і бегала. Колькасць медалёў дакладна не ведаю. Усё хачу набыць медальніцу. Пакуль жа захоўваю ўзнагароды ў верхняй шуфлядзе стала і бачу, што яны ўжо падпіраюць. Медаль, з аднаго боку, для мяне не галоўнае: няма дык няма. Але, з іншага боку, рэч для аматара вельмі прыемная, асабліва калі ў дзяцінстве ён быў вызвалены ад фізкультуры.

— Дзіўная гісторыя: у дзяцінстве спорт быў забаронены, а цяпер вы актыўна ім займаецеся. Гэта спорт насуперак?

— Спачатку быў насуперак, а цяпер, менавіта дзякуючы бегу я знаходжуся ў рэмісіі па такім сур'ёзным захворванні, як астма. Упэўнена, што і дыханне, і пашырэнне аб'ёму лёгкіх, якія трэніруюцца дзякуючы прабежкам, і тое цярпенне, якое неабходна для таго, каб бегчы не хвіліны, а гадзіны, — гэта ўсё працуе на карысць майму здароўю, нягледзячы на прагнозы дактароў. Лічу, што ў гэтым сэнсе бег для мяне — збаўчая рэч.

— Якія эмоцыі вы адчуваеце і перажываеце падчас бегу?

— Увогуле, бег — гэта наш натуральны стан, гэта тое, да чаго цела мае схільнасць. Паглядзіце на дзяцей: яны бегаюць і смяюцца. Гэта іх натуральны стан. Потым становяцца дарослымі і па нейкіх прычынах губляюць гэты навык. Вярнуць яго можна, але пры дапамозе трэніровак. І тут вельмі важна не гвалтаваць свой арганізм. У кожнага чалавека індывідуальныя хуткасць і тэмп. Трэба бегчы так, каб было камфортна. Чалавек павінен атрымліваць асалоду ад працэсу: тут ты спыніўся, каб сфатаграфаваць штосьці прыгожае, там качку пакарміў... Адна з галоўных кніг бегуна — «Бег 80:20». Дык вось асноўная думка гэтай кнігі такая: 80 працэнтаў часу ты павінен проста кайфаваць ад бегу, а ў астатнія 20 працэнтаў часу ты павінен пастарацца і перадолець сябе, як бы цяжка бегчы ні было.

— Якім бегавым вынікам вы ганарыцеся больш за ўсё?

— У нас быў дабрачынны марафон, які доўжыўся 24 гадзіны. Праходзіў ён у Мінску, на стадыёне ў раёне вуліцы Каліноўскага. У выніку я заняла 4-е месца, крыху не хапіла да трэцяга. Гэты марафон я лічу важным, таму што быў шматгадзінны забег. Пасля яго я задумалася над тым, каб паспрабаваць прабегчы ўльтрамарафон — той, што звыш 42 кіламетраў.

— Давайце ўспомнім вядомы фільм «Форэст Гамп». Калі ў галоўнага героя спыталі: «Навошта вы бяжыце?», ён адказаў: «Я проста бягу». Ірына, навошта бежыце вы?

— Ёсць у гэтым, перш за ўсё, падаплёка філасофская. Вось, напрыклад, калі ўзяць трыятлон. Чаму ён лічыцца відам спорту паспяховых людзей? Усё проста: кожны дзень яны вельмі інтэнсіўна працуюць і вымушаны факусіравацца на вырашэнні вялікай колькасці важных задач, што вядзе да перанапружвання, і, як вынік, зніжаецца хуткасць разумовых працэсаў. Дзеля таго каб прыняць правільнае рашэнне і скласці пазлы ў адзінае цэлае, чалавек павінен спачатку папрацаваць галавой, а потым адпусціць сітуацыю. Адпусціць яе проста так практычна немагчыма. Трэба расслабіць мозг. Калі ты бяжыш, твой мозг расслабляецца. У выніку ненадакучліва, як бы само сабою, ты атрымліваеш адказы на тыя пытанні, якія раней здаваліся вельмі цяжкімі. Яшчэ бег для мяне — гэта ўнікальная магчымасць слухаць аўдыякнігі. Атрымліваецца добрая эканомія часу! Акрамя гэтых момантаў, бег — абсалютна легальны спосаб атрымліваць задавальненне. На гэты конт ёсць нават медыцынскія даследаванні, якія даказваюць «эндарфінныя прыходы» падчас бегу. На пэўных кіламетрах ты адчуваеш, як табе становіцца добра. Ад такога задавальнення вельмі цяжка адмовіцца!

— Звернемся да таго ж героя. Падчас бегу ў Форэста Гампа з'явілася шмат аднадумцаў. Наколькі я бачу ў вашых акаўнтах у сацсетках, вы таксама бегаеце не адна. Што даюць прабежкі з сяброўкамі?

— Цяпер гэта наша нязменная чацвёрка бегуноў: я, Вікторыя Сянкевіч, Наталля Стэльмах і Ганна Ваўкавец. Сумесны бег — не толькі цудоўная магчымасць пагутарыць, вырашыць нейкія рабочыя пытанні. Разам з сяброўкамі мы ставім перад сабой і новыя спартыўныя мэты. Напрыклад, цяпер разам займаемся плаваннем. А наступнай вясной хацелася б узняцца на гару Арарат. Дарэчы, для любога ўзыходжання — Эльбрус, Арарат ці Эверэст — самай галоўнай асновай з'яўляецца бег. Ну, і, вядома, хацелася б адзначыць асяроддзе бегуноў у цэлым. Яно асабістае. Мы бачым адно аднаго здалёк, па красоўках. Гэта абсалютна бяспечнае асяроддзе людзей-аднадумцаў, якія, дзе б ты ні апынуўся, заўсёды падкажуць і пакажуць дарогу, а калі трэба, то і давязуць.

— Вяртаючыся да Мінскага паўмарафону: калі чалавек бегае для асабістага задавальнення, ці дастаткова яму проста зарэгістравацца на забег? Альбо ўсё ж такі трэба пэўным чынам рыхтавацца?

— Каб прабегчы максімальную дыстанцыю паўмарафону, на падрыхтоўку хопіць 3-4 месяцы. Паўгода — проста ідэальна, калі вы бегаеце 3-4 разы на тыдзень. Комплекс падрыхтоўкі абавязкова павінен уключаць расцяжку, планку. За тыдзень перад забегам інтэнсіўныя трэніроўкі неабходна спыніць і проста атрымліваць асалоду ад лёгкіх прабежак. Ну, а самы прыемны момант — гэта вечар напярэдадні забегу. Я маю на ўвазе вугляводную загрузку арганізма. Схадзіць у прыгожы рэстаран ці арганізаваць вячэру дома. Вугляводы — гэта тое, што бегуну проста неабходна. Яны даюць энергію.

— Якую дыстанцыю на Мінскім паўмарафоне раіце выбраць, каб паспрабаваць свае сілы?

— Неабавязкова рэгістравацца адразу на 21 кіламетр. Пачніце з 5,5 км. Гэтую дыстанцыю неабавязкова калкам бегчы — можна дзесьці і пешшу прайсці. Часу, які адводзіцца на паўмарафоне на ўсе дыстанцыі, дастаткова, каб прайсці іх хуткім крокам. Тры гадзіны на 21 кіламетр — гэта мегахуткая хада.

— Пры выбары аддзення і аксесуараў для прабежак на што перш за ўсё трэба звярнуць увагу?

— Якасныя красоўкі. Гэта тое, на чым эканоміць дакладна нельга. І мяняць іх таксама трэба сістэматычна. 300—400 км прабегслі — і ў краму па новыя. Што датычыцца аддзення: чым менш, тым лепш. Ёсць правіла 10 градусаў: калі сёння на вуліцы вам камфорта ў кофце, то бегчы трэба ў майцы, таму што ў працэсе будзе горача. Да таго, як я пачала займацца бегам, спрабавала розныя віды спорту. Перад заняткамі заўсёды набывала новае прыгожае аддзенне. Вось пайшла на танцы, і першае, што зрабіла, набыла прыгожую форму. І заўсёды гэта нічым не заканчвалася. Як толькі набуду што-небудзь прыгожае, на адну-дзве трэніроўкі схаджу — і на гэтым усё. Калі пачала бегаць, думала, што будзе такая ж гісторыя. Таму першыя год ці два я бегала ў старым аддзенні, толькі красоўкі былі добрыя. Сама для сябе вырашыла: калі не кіну бегаць, вось тады і куплю сабе мільёны прыгожых топікаў і шортаў.

— Наколькі патрэбныя такія марафоны, як Мінскі, для нашай краіны ў цэлым і што яны даюць асобна ўзятаму чалавеку?

— Канешне, Мінскі паўмарафон — перш за ўсё іміджавы праект для нашай краіны. Шмат замежнікаў прыязджае да нас, каб прыняць у ім удзел. Што датычыцца мяне, лічу, што паўмарафоны — гэта ідэальная магчымасць паглядзець горад з нечаканайга боку, напрыклад, з боку пешахода. Дарэчы, я заўсёды выбіраю сусветныя марафоны, якія праходзяць не па трасе, а па горадзе. Мінскі паўмарафон круты тым, што праходзіць у самым цэнтры нашай сталіцы. Дзеля бегуноў перакрываюць галоўныя праспекты. І ты маеш унікальную магчымасць убачыць самыя прыгожыя месцы горада з незвычайнага ракурсу, з вельмі ўзнёслым настроем, з цудоўнай і важнай падтрымкай заўзятараў. Памятаю, як яны каля дарогі нават колу бегунам раздавалі.

— Ад чаго адмаўляюцца тыя людзі, якія хацелі б, але яшчэ не знайшлі ў сабе пэўных сіл і матывацыі, каб пачаць бегаць?

— Адмаўляюцца ад магчымасці без дакору сумлення ўжываць розныя прысмакі і іншыя вугляводы, якія жанчыны ў пэўным узросце пачынаюць абмяжоўваць ці наогул забараняць. Адмаўляюцца, безумоўна, ад стройных ног без цэлюліту, бо бег — ідэальная нагрузка на ногі. Не сакрэт, што ў пэўным узросце становіцца даволі складана заводзіць новыя знаёмствы. У гэтым сэнсе бег дае магчымасць лёгка знаёміцца з вялікай колькасцю аднадумцаў, і як правіла, гэта людзі вельмі паспяховыя ў сваіх галінах. На дыстанцыі ты можаш сустрэцца і з хімікамі, і з фізікамі, і з тэлевядучымі. Гэта гісторыя пра ўсіх. Ну і, вядома, бег — гэта цудоўны рэгулятар здароўя, які дасць магчымасць захоўваць маладосць на доўгія гады.

Кацярына ТУМАС-ЦІШКЕВІЧ.

Фота з архіва Ірыны РАМБАЛЬСКАЙ і з афіцыйнага сайта Мінскага паўмарафону.

Больш фота глядзіце на www.zviazda.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ
о проведении 30 сентября 2021 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)					
№	Наименование	Инв. номер	Местонахождение	Начальная цена, в бел. руб. без НДС	Размер задатка, в бел. руб.
1	Зуборезный полуавтомат мод. 5С280П, год выпуска – 1980	4220704	г. Минск, ул. Социалистическая, 2	45 879,67	4 500,00
2	Зуборезный полуавтомат мод. 5С280П, год выпуска – 1980	4220705		26 229,12	2 600,00
3	Зуборезный полуавтомат мод. 5С280П, год выпуска – 1980	4220957		29 347,65	2 900,00
4	Зуборезный полуавтомат мод. 5С280П, год выпуска – 1982	4223728		26 729,94	2 600,00
5	Зуборезный полуавтомат мод. СТ280.009, год выпуска – 1990	4232298		30 678,17	3 000,00
6	Зуборезный полуавтомат мод. СТ280.009, год выпуска – 1988	4229898		22 654,60	2 200,00

Продавец имущества: ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ», ул. Социалистическая, 2, 220021, г. Минск.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционных торгах ***30.09.2021.***

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 15 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **30 сентября 2021 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 08.09.2021 по 28.09.2021 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 217-96-37 (ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ»)

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПОВТОРНОМ АУКЦИОНЕ

ЛОТ 2: цилиндр для расщипки, увлажнения и соусирования (106) зав. 01-120-422, 2002 г. в. Начальная цена продажи лота – 79 200 руб. (семьдесят девять тысяч двести рублей) с учетом НДС. Сумма задатка – 7920 руб. (семь тысяч девятьсот двадцать рублей)

ЛОТ 3: цилиндр соусирования (205) зав. 01-120-123, 2002 г. в. Начальная цена продажи лота – 47 520 руб. (сорок семь тысяч пятьсот двадцать рублей) с учетом НДС. Сумма задатка – 4 752 руб. (четыре тысячи семьсот пятьдесят два рубля)

ЛОТ 7: запасные части:
- ВАЛ РОХЛИКС 3410410231 РП.2 (2 шт.);
- ВТУЛКА 3410710040 (12 шт.);
- ВТУЛКА НАПР. ВЕРХНЯЯ 3410410060 РП.48;
- Выдвижной воздуховод 3410110352(левый) 3410110353(правый) РП.89 (4 шт.);
- ЗАЖИМНАЯ ПЛИТА Э.3410110136 (28 шт.);
- ЗАТОЧНОЙ КАМЕНЬ 3410410100 (104 шт.);
- КОЛЕСО ЧЕРВЯЧНОЕ 3410110122 РП.96 (5 шт.);
- КОНТРЛЕЗВИЕ 3410210284 (13 шт.);
- КОРПУС 3410410006;
- КОРПУС ПОДШИПНИКА;
- КРОНШТЕЙН 3410710015 (2 шт.);
- Муфта обгонная 3410112368 РП.97 (11 шт.);
- МУФТА СЦЕПЛЕНИЯ 3410410068 (9 шт.);
- НАПРАВЛЯЮЩАЯ ВЕРХНЕГО ТРАНСПОРТЕРА – НИЖНЯЯ РП.95;
- НАПРАВЛЯЮЩАЯ КОНВЕЙЕРА НИЖНЯЯ 3410710523 (2 шт.);
- НАПРАВЛЯЮЩАЯ ТОПА 3410710035 РП.36 (2 шт.);
- НАТЯЖНОЙ БАРАБАН 3410730083;
- НИЖНИЙ ВАЛ 3410510242;
- НОЖ Э341.071.0036-09 РП.46;
- НОЖИ СТАЛЬНЫЕ 3410110140 РП.31 (1650 шт.);
- ОСЬ ШАРНИРА 3410110142 (6 шт.);
- ПЛАНКА 34101110143 (10 шт.);
- ПЛАНКА РП.19 (4 шт.);
- ПЛАНКА ФОРМИРОВАНИЯ ТОПА 3410710036 (5 шт.);
- ПЛАНКАРП 8 (2 шт.);
- ПОДПЯТНИК 3410110137 (10 шт.);
- ПРИВОДНОЙ БАРАБАН 3410710084;
- ПРИВОДНОЙ БАРАБАН 3410510241;
- Раструбно-футеровочный блок Э.3410210524 СБ РП.87;
- Раструбно-футеровочный Э.3410210525 СБ РП.87/1;
- СКАЛКА GD 5 3410410072 (15 шт.);
- СТАНИНА КОНТРЛЕЗВИЯ 3410210240 SD5;
- Стойка Э.3410210524 РП.87/2 (4 шт.);
- Толкатель 3410110810 РП.35 (13 шт.);
- ТОЛКАТЕЛЬ 341011810 (4 шт.);
- ЧЕРВЯК 3410110121 (10 шт.);
- Червяк Э(СД-5) РП.16 (4 шт.);
- ШТОРА ЗАЩИТНАЯ 3410410158 (6 шт.).

Начальная цена продажи лота – 439 439,48 руб. (четыреста тридцать девять тысяч четыреста тридцать девять рублей сорок восемь копеек) с учетом НДС.
Сумма задатка – 43 943,95 руб. (сорок три тысячи девятьсот сорок три рубля девяносто пять копеек)

ЛОТ 8: запасные части:
- ПОВОРОТНАЯ ПЛОЩАДКА 0072034;
- РАМА СЛАЙСЕРА X06SLISC1000.

Начальная цена продажи лота – 35 198,75 руб. (тридцать пять тысяч сто девяносто восемь рублей семьдесят пять копеек) с учетом НДС.
Сумма задатка – 3519,88 руб. (три тысячи пятьсот девятнадцать рублей восемьдесят восемь копеек)

Продавец – Открытое акционерное общество «Гродненская табачная фабрика «Неман», 230771, г. Гродно, ул. Орждоникидзе, 18, тел. 79-15-00, факс 79-15-54

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 8-0152-55-87-70

Условия проведения аукциона: победитель аукциона обязан оплатить имущество в форме 100 % предварительной оплаты в течение 15 банковских дней с момента заключения договора купли-продажи; вывоз имущества со клада Продавца осуществляется за счет покупателя, погрузка осуществляется силами Продавца; имущество поставляется без упаковки в частично разобранном виде; возможна оплата предмета аукциона в иностранной валюте по официальному курсу соответствующей валюты к белорусскому рублю, установленному Национальным Банком Республики Беларусь на день подписания протокола о результатах аукциона.
Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 04 октября 2021 г. в 11.00
по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержится на сайте организатора аукциона http://grodnoino.by/aukcion/uchastniku.
Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 25.05.2021 г.

Заявления на участие принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30. до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18

Последний день приема заявлений – 30 сентября 2021 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», http://grodnoino.by

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «АСБ Беларусбанк» объявляет о проведении открытого аукциона по продаже объектов недвижимого имущества методом повышения начальной цены (шаг – 10 %):

№ лота	Характеристика имущества	Местонахождение имущества	Начальная цена
1	Изолированное помещение (назначение: помещение финансового назначения; наименование: помещение отделения № 216/37 Полоцкого филиала № 216 ОАО «АСБ Беларусбанк») с инвентарным номером 250/D-37033, общей площадью 155,0 кв. м	Витебская обл., г. Полоцк, ул. Дзержинского, 56-73	85 440,00 руб., в т. ч. НДС по ставке 20 % – 14 240,00 руб.
2	Изолированное помещение (назначение: административное помещение; наименование: отделение № 216/36) с инвентарным номером 250/D-35241, общей площадью 180,3 кв. м	Витебская обл., г. Полоцк, ул. Школьная, 13-160	88 320,00 руб., в т. ч. НДС по ставке 20 % – 14 720,00 руб.
3	Капитальное строение (назначение/наименование: здание специализированное финансового назначения) с инвентарным номером 222/С-13593, общей площадью 323,2 кв. м	Витебская обл., г. Поставы, ул. 17 Сентября, 96В	166 560,00 руб., в т. ч. НДС по ставке 20 % – 27 760,00 руб.

Организатор торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества – Витебское областное управление № 200 ОАО «АСБ Беларусбанк».

Заявление на участие принимаются по адресу: г. Витебск, ул. Ленина, 10б, кабинет 0.1 в срок до 16.00 07.10.2021.

Юридические лица, индивидуальные предприниматели, физические лица, подавшие заявления на участие в аукционе, перечисляют задаток в размере 10 % от начальной цены лота в срок до 12.00 07.10.2021 на расчетный счет BY69 AKBB 6670 8597 0000 2000 0000, открытый в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК AKBBBY2X, УНП 100325912, назначение платежа – задаток для участия в аукционе.

Аукцион состоится 11.10.2021 в 11.00 по адресу: г. Витебск, ул. Ленина, 10б, первый этаж, актовый зал.

Особые условия: победителем аукциона либо единственным участником возмещаются затраты на организацию и проведение аукциона в размере расходов, связанных с публикацией извещения в СМИ. Победитель аукциона либо единственный участник дополнительно возмещает расходы по оценке имущества:
- на **Лот 1–2** в размере 263,33 руб. с НДС;
- на **Лот 3** в размере 657,36 руб. с НДС.

Дополнительно победитель аукциона либо единственный участник приобретает объекты основных средств, расположенные в:

Лот 1: по стоимости 225,60 руб. (в т. ч. НДС по ставке 20 %): кондиционер McQuar MCM040DR/MLC040, теплосчетчик ТЭМ-104;

Лот 2: по стоимости 167,34 руб. (в т. ч. НДС по ставке 20 %): кондиционер TADIRAN GTM 24H, манометр мп 4у 1м (2 шт.);

Лот 3: по стоимости 1 208,47 руб. (в т. ч. НДС по ставке 20 %): каскадная система КС-2-32, приточная установка вентсистем SPS, теплосчетчик ТЭМ-102-2, кондиционер TADIRAN GTM24H.

Организатор аукциона вправе отказаться от его проведения не позднее чем за три рабочих дня до даты наступления даты его проведения. Срок подписания договора купли-продажи предмета аукциона победителем не позднее 30 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов.

Необходимую информацию по вопросам участия в аукционе можно получить по телефонам: (0212) 20-48-55, 8 (029) 309-42-19.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПОВТОРНОМ АУКЦИОНЕ

Лот 1: капитальное строение, инвентарный номер № 420/С-4284 (назначение – здание специализированного назначения, наименование – здание сепараторного отделения), расположенное по адресу: Лидский район, д. Белица. Составные части и принадлежности: ворота металлическая решетка на металлических столбах – инв. № 2063; ограждение из колючей проволоки – инв. № 2080; ограждение из металлической сетки – инв. № 2054.
Многолетние насаждения: береза – инв. № 9075; груша 2 шт. – инв. № 9073, 9074; клен 2 шт. – инв. № 90121; клен 32 шт. – инв. № 90171; клен 4 шт. – инв. № 9069; тополь – инв. № 9072; тополь 4 шт. – инв. № 9071; ясень 6 шт. – инв. № 9070.
Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый номер 423680400621000029, (назначение – для обслуживания Белицкого сепараторного пункта), площадью 0,9094, расположенном по адресу: Гродненская обл., Лидский р-н, д. Белица.
Начальная цена продажи – 1255,74 руб. (тысяча двести пятьдесят пять белорусских рублей и семьдесят четыре копейки) с учетом НДС.
Сумма задатка – 62,79 руб. (шестьдесят два рубля семьдесят девять копеек)

Продавец – ОАО «Лидский молочно-консервный комбинат», г. Лида, ул. Энгельса, 116, Тел. 8-0154-52-33-56

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70

Условия аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 27 сентября 2021 г. в 11.00
по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона https://grino.by/aukcion

Заявления на участие принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18

Последний день приема заявлений – 23 сентября 2021 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», https://grino.by/aukcion

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор электронных торгов / Продавец: открытое акционерное общество «Криница», 220070, г. Минск, ул. Радиальная, 52, +375 17 299 22 11, +375 17 299 22 15.
Оператор электронной торговой площадки: ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа».
Торги проводятся 11.10.2021 г. на электронной торговой площадке «БУТБ-Имущество», **www.et.butb.by.**
Время торгов устанавливается инструментарием площадки в автоматическом режиме в диапазоне с 10.00 до 16.00.

№ лота	Наименование предмета торгов; его местонахождение	Краткая характеристика	Начальная цена лота, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	**База отдыха ОАО «Криница»; Украина, Запорожская область, Акимовский район, с. Охримовка, ул. Школьная, 141**	В состав имущества входит: недвижимое имущество: административный корпус общей площадью 67 кв. м, корпус № 3 общей площадью 166,7 кв. м, склад общей площадью 72,9 кв. м, корпус № 1 общей площадью 183,9 кв. м, корпус № 1 общей площадью 158 кв.м, клуб общей площадью 129,2 кв. м, корпус № 4 общей площадью 141 кв. м, корпус № 5 общей площадью 75,1 кв. м, столовая общей площадью 335,4 кв. м, корпус № 2 общей площадью 147,1 кв. м, медицинский пункт общей площадью 58,7 кв. м, боксы общей площадью 172 кв. м, склады общей площадью 59,2 кв. м, ограждение, дорожки асфальтные корпус № 1, погреб, уборная, уборная, умывальник, емкость для воды, пожарный резервуар, душ, фекальная емкость; оборудование (86 единиц)	63 970,60	9 595,59

Окончание приема заявлений на участие в торгах с прилагаемыми к ним документами – 05.10.2021, до 15.00.

Задаток для участия в торгах перечисляется на текущий (расчетный) банковский счет № BY60AKBB30120000066940000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код AKBBBY2X, УНП 190542056, получатель платежа – ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа». **Срок внесения задатка** – не позднее даты и времени окончания приема заявлений на участие в торгах. **Назначение платежа**: внесение суммы задатка для участия в электронных торгах рег. № ___ по заявлению № ___.

Электронные торги проводятся в порядке, установленном Положением о порядке проведения электронных торгов по продаже государственного имущества, включая земельные участки, права заключения договора аренды государственного имущества, в том числе земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 608 и Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа».

ЗАО «ЦЕНТР ПРОМЫШЛЕННОЙ ОЦЕНКИ» ИНФОРМИРУЕТ

В извещение о проведении открытого аукциона, назначенного на 16.09.2021, по продаже транспортных средств, принадлежащих ГЛХУ «Червенский лесхоз», опубликованное в газете «Звязда» от 01.09.2021 г., **вносится изменение: инвентарный номер лота № 2 читать как «01155066», регистрационный знак лота № 2 читать как «АК 3396-5»**

Контактные данные	**Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. E-mail: auction@cpo.by. Сайт: www.cpo.by**

УНП 600004086

ЭКАЛАГІЧНА БЯСПЕЧНЫЯ І ЭКАНАМІЧНА ЭФЕКТЫЎНЫЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

АДХОДЫ Ў АБАРОТ — ПА МАКСІМУМЕ

Стратэгія вызначае, як мінімізаваць шкодны ўплыву смецця на чалавека і наваколле ды рацыянальна выкарыстаць прыродныя рэсурсы — без стварэння адходаў і з максімальным выманнем карысных другасных кампанентаў: арганікі, металалому, паперы, шкла, тэкстылю. А таксама энергетычнае выкарыстанне ЦКА ў выглядзе паліва, цеплавой і электрычнай энергіі, абазначыў **Максім ТАРАСАЎ, начальнік упраўлення рэгулявання абыходжання з адходамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.**

Неабходна таксама ўдасканальваць заканадаўства і сістэму кіравання і развіваць лагістыку раздзельнага збору смецця. Дасягнуць задуманага дапаможа і энергетычнае выкарыстанне ЦКА.

— Увесці ва ўжытак 43 % смецця плануецца за кошт удасканалення ўжо існуючай сістэмы абарачэння, стварэння вытворчасцяў паліва з адходаў у Гродзенскай і Магілёўскай абласцях, укаранення біялагічнай апрацоўкі камунальных адходаў, — растлумачыў Максім Тарасаў. — 15 % — за кошт будаўніцтва аб'ектаў энергетычнага выкарыстання ЦКА у Мінску. Каб максімальна ўцягваць адходы ў гаспадарчы абарот для вытворчасці прадукцыі і энергіі, мяркуецца мадэрнізацыя сістэмы абарачэння з цвёрдымі адходамі праз пераход ад раённай сістэмы кіравання смеццем на рэгіянальны ўзровень і стварэнне 30 буйных комплексных аб'ектаў па сарціроўцы і выкарыстанні адходаў, кожны з якіх будзе абслугоўваць ад трох да шасці раёнаў.

Плануюць стварыць таксама дадатковыя вытворчасці па перапрацоўцы пластмас у складзе рэгіянальных комплексных аб'ектаў, высокаэфектыўную сістэму збору ўпакоўкі праз укараненне дэпазітнай сістэмы абарачэння са спажывецкай упакоўкай і сучасныя рэгіянальныя палігоны для бяспечнага захавання смецця.

— Узровень выкарыстання ЦКА ад агульнага аб'ёму смецця пастаянна расце. З 2013 года ён павялічыўся ўдвая і цяпер дасягае 25—27 %, — удакладніў спецыяліст. — Працягваецца работа з міні-палігонамі краіны. Калісьці яны ствараліся, каб мінімізаваць арганізацыю насельніцтвам на сяле несанкцыянаваных звалак. Сваю функцыю яны ўжо выканалі, і да канца года ўсе міні-палігоны павінны быць закрыты, а зямля пад імі рэкультывавана і ўведзена ў сельгасабарот да канца 2023-га.

КАНСЕРВАЦЫЯ СМЕЦЦЕПРАВОДАЎ ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Сёлета сабрана ўжо амаль 434 тысячы тон другасных матэрыяльных рэсурсаў: 216 тысяч тон паперы, 106 тысяч тон шкла, 58 тысяч тон палімераў, 32,4 тысячы тон шын, 12, 4 тысячы тон масел, 13,7 тысячы тоны электраадходаў. Гэта крыху больш за палову ад запланаваных дзяржпраграмай «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе да 2025 года», падзялілася лічбамі **Наталля ГРЫНЦЭВІЧ, дырэктар установы «Апаратар другасных матэрыяльных рэсурсаў» Мінжылкамгаса:**

— У краіне ўстаноўлена каля 714 тысяч кантэйнераў для раздзельнага збору смецця і ЦКА. Павялічваецца працэнт загрузкі магутнасцяў сартавальных ліній і смеццесартавальных заводаў. За паўгода на лініі сарціроўкі паступіла больш за 338 тысяч тон камунальных адходаў. Са змешаных адходаў вымаецца каля 15 % другаснай сыравіны, а з раздзельна сабранага смецця — каля 56 %. Створана 76 пляцовак для кампасціравання арганічнай часткі камунальных адходаў. А сталічны Мінскзеленбуд сёлета збіраецца ўвесці аб'ект па кампасціраванні, дзе плануецца выкарыстоўваць каля 70 тысяч м^3 адходаў, каб атрымліваць у год каля 28 тысяч м^3 гатовага кампосту.

У Мінску працягваецца кансервацыя смеццеправодаў і будаўніцтва дадатковых кантэйнерных пляцовак. Сёлета, прынамсі, закрыта яшчэ 152 смеццеправода ў 73 жылых дамах. У жыллёвым фондзе ўстаноўлена больш за 22 тысячы кантэйнераў для раздзельнага збору адходаў, паведаміла **Настасся ВАРАБ'ЁВА, намеснік генеральнага дырэктара па добраўпарадкаванні, санітарным утрыманні жыллёвага фонду і рабоце з насельніцтвам Мінскай гарадской жыллёвай гаспадаркі:**

— Прадпрыемства «Рэмондзіс» у кастрычніку збіраецца ўвесці сартавальную лінію для змешаных адходаў магутнасцю 10 тысяч тон у год. Увосень адкрыецца таксама лінія для другаснага шчэбеню магутнасцю 100 тысяч тон у год.

ФАРБА СА ШКЛА І ЛАЎКА З ПАЛІМЕРАЎ

У Беларусі ствараюцца рэгіянальныя комплексы — аб'екты, на якіх будуць сартавацца і перапрацоўвацца некаторыя віды другасных рэсурсаў. Уведзены ў эксплуатацыю смеццесартавальны завод у Віцебску, пачата будаўніцтва такога комплексу ў Оршы і Баранавічах, неўзабаве пачнецца ўзвядзенне і ў Бабруйску. Праектуюцца аб'екты ў Гомелі, Наваполацку, Ваўкавыску, Мазыры, Жлобіне і Лідзе. Амаль створаны аб'ект па выкарыстанні паліва са смецця на прадпрыемстве «Краснасельскматэрыялы». Да канца года павінны завяршыцца работы па атрыманні паліва на Гродзенскім заводзе па механічнай апрацоўцы і ўтылізацыі адходаў, удакладніла Наталля Грынцэвіч.

76 ліній і зводаў па сарціроўцы камунальных адходаў, якія агулам перапрацоўваюць каля мільёна тон смецця, ужо працуюць у краіне. Адходы, якія выкідаюцца ў кантэйнеры, паступаюць на сарціроўку і дасарціроўку, дзе з іх вымаюцца карысныя кампаненты (адходы паперы, шкла, палімераў) для наступнай перапрацоўкі. Сартуюць смецце і больш як на 1600 прыёмачных пунктах краіны. Сюды або ў спецыяльныя кантэйнеры ў гандлёвых аб'ектах можна прынесці дробныя электронныя ці электрычныя адходы або заказаць вываз буйнапамернага «электрасмецця» непасрэдна з дому. Існуе таксама сістэма збору адходаў вытворчасці ад юрыдычных асоб.

— У Беларусі перапрацоўваюць макулатуру, якая пасля становіцца кардонам і паперай. З адходаў шкла ствараюць тару — банкі і бутэлькі. Для гэтага працуюць гродзенскі шклозавод з філіялам у Ялізава, шклозавод «Ведатранзіт» у Гомелі, завод «Шклосфера» ў Брэсце. На апошнім адходы шкла выкарыстоўваюць для вырабу фарбы, якую наносяць на дарогі для павышэння ўвагі кіроўцаў на пэўных участках, — нагадала спецыяліст.

Займаюцца айчынныя спецыялісты і перапрацоўкай некаторых відаў пластмас: прадстаўлена восем асноўных груп адходаў пластыку. ПЭТ-бутэлькі перапрацоўваюць на магілёўскім заводзе «Рэ-Плас», у Наваполацку і на сталічным прадпрыемстве «Экарэс».

Забруджанымі палімерамі (адходамі поліпрапілену і поліэтылену) займаюцца ў Гродзенскай вобласці на прадпрыемстве «Белдругпалімеры», а на Міншчыне — на Барысаўскім заводзе пластмасавых вырабаў, дзе з перапрацаванага пластыку робяць лаўкі, плітку для тратуара, плёнку для цяпліц, вёдры і іншае.

Зношаныя шыны перапрацоўваюць на прадпрыемствах «Экалагічная альтэрнатыва» ў Гродне, «Данатон» у Магілёве, «Тэхнапарк» на Міншчыне (Смалявіцкі раён), «Гомельхімгандаль». Адпрацаванымі маслімі займаюцца ў Мінскай вобласці. Прынамсі, поўны спіс адходаў, якія пераапрацоўваюць, і прадпрыемстваў, што імі займаюцца, змешчаны на сайце Мінпрыроды ў свабодным доступе.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

ОСТРОШИЦКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
(организатор аукциона)
извещает о проведении 11 октября 2021 года открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (га)	Ограничения в использовании, инфраструктура	Начальная цена (бел. рублей)	Размер задатка (бел. рублей)	Расходы по изготовлению документации (бел. рублей)
1	аг. Острошицы, ул. Строительная, У-4, кадастровый номер 623286306601000618	0,15	Черта населенного пункта. Имеются сети: электрификация, водоснабжение, газификация	23 000,00	2 300,00	2173,19 + расходы за размещение объявления

Дата, время и место проведения аукциона: 11 октября 2021 в 10.00 по адресу: Логойский район, аг. Острошицы, ул. Центральная, д. 8, Острошицкий сельский исполнительный комитет, контактные телефоны: **8 (01774) 57 6 21, 57 6 35; (+37529) 6613988.**

Прием документов, ознакомление с участком и документацией: ежедневно с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) по 05.10.2021 включительно.

Для участия в аукционе необходимо:

1. подать заявление об участии в аукционе в комиссию по организации и проведении аукционов;
2. представить квитанцию об уплате суммы задатка;
3. представить паспорт и копию его страниц, содержащих идентификационные сведения, либо нотариально удостоверенную доверенность;
4. заключить соглашение с местным исполнительным комитетом.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и с земельными участками, выставляемыми на аукцион. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Задаток перечисляется на расчетный счет BY37AKBB3600 6191411050000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК AKBBBY2X УНН 600537220, код платежа 04901, получатель – Острошицкий сельский исполнительный комитет.

Условия: аукцион проводится при наличии двух и более участников. Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней после подписания протокола о результатах проведения аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона.

Ориентировочная сумма затрат на строительство, в том числе проектирование объектов распределительной, инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку, подлежат возмещению в порядке и случаях, предусмотренных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 01.04.2014 № 298 «Об утверждении Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку», в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 07.02.2006 № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры» составляет:

1. аг. Острошицы, ул. Строительная, У-4 составляет: 8 107,28 бел. руб. (сети электроснабжения – 3 899,70; питьевое водоснабжение – 329,73; объекты транспортной инфраструктуры – 3 877,85).

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 441/С-15681 (назначение – здание неустановленного назначения, наименование – кулинарный комбинат), обшей площадью 914,0 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Ивье, ул. 1 Мая, 9. Лот № 1 расположен на земельном участке кадастровый № 422950100001002763, площадью 0,3149 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания кулинарного комбината), расположенном по адресу: Гродненская область, г. Ивье, ул. 1 Мая, 9. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, площадью 0,0112 га.
Начальная цена продажи лота – 12 146,40 руб. (двенадцать тысяч сто сорок шесть рублей сорок копеек) с учетом НДС.
Сумма задатка – 607,32 руб. (шестьсот семь рублей тридцать две копейки)

Продавец – Вороновский филиал Гродненского областного потребительского общества, 231391, Гродненская область, г. п. Вороново, ул. Калинина, 4, 8-01594-217-83

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70

Условия аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – 100 % предоплата. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 28 сентября 2021 г. в 11.00
по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 208

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона https://grino.by/aukcion
Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 28.07.2020 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18

Последний день приема заявлений – 24 сентября 2021 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», https://grino.by/aukcion

Тэатральныя сустрэчы

НОВЫ ФЕСТЫВАЛЬ НАРАДЖАЕЦЦА

Магілёў запрасіў на свята вядучыя калектывы лялечных тэатраў Беларусі

Сёння вечарам на сцэне Магілёўскага абласнога драмтэатра адбудзецца нашумелы спектакль Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек «Пансіён «Бельведэр». Ён праходзіць у рамках тэатральных сустрэч «Лялькін куФЭр», які ўрачыста стартаваў у панядзелак у Магілёўскім абласным тэатры лялек. Фэст толькі нарадзіўся, ён — яшчэ зусім кволае дзіця. Але ёсць жаданне зрабіць яго не менш вядомым, чым знакаміты магілёўскі міжнародны маладзёжны форум «М.@rt.кантакт». Эксперты лічаць, што для гэтага ёсць усе шанцы.

Пра пачатак фестывалю ў горадзе гучна заявілі музыканты вядомага магілёўскага калектыву Jazz City Band. Яны з уласцівай для іх экспрэсіяй гралі на прыступках тэатра лялек у панядзелак вечарам. Тэатр знаходзіцца на самай ажыўленай вуліцы горада — Першамайскай, хутка вакол яго ўтварыўся натоўп. Людзі глядзелі, усміхаліся, здымалі на відэа. «Веліканы» на хадулях пад вясёлую музыку забаўлялі дзяцей і дарослых, запрашаючы ў чароўны свет тэатральнага лялечнага фестывалю, які нараджаўся літаральна на вачах. І нагода прыемная. Тэатру лялек сёлета спаўняецца 45 гадоў, і ён вырашыў стварыць на свой прыгожы юбілей прыемны сюрпрыз гораду.

— Брэст, Мінск, Гомель, Віцебск прыедуць у Магілёў. Гэта свята для дзяцей, іх бацькоў, бабуль і дзядуль, — паведаміў на прэс-канферэнцыі **дырэктар Магілёўскага тэатра лялек Уладзімір АНДРЭЕНКА.** — Тэатр — гэта добры настаўнік, выхавальнік, бо ўздзейнічае ў фарміраванні дзіцячага мыслення. За 45 гадоў нашага існавання пастаўлена 100 спектакляў.

У тэатральнай афішы шмат цікавага. Тут і Мінскі абласны тэатр з Маладзечна «Батлейка» са спектаклем «Шматкі па закавулачках» паводле вясёлых твораў любімага і дзецьмі, і дарослымі Рыгора Остэра, і заслужаны калектыў Брэсцкага тэатра лялек з гісторыяй каня «Халстамер», і заслужаны калектыў з Віцебска «Лялька» з іх імправізацыяй «Казка пра казку», і Гомельскі тэатр з іх «гармоніяй усеагульнага вар'яцтва» па байцы Жана дэ Лафантэна...

Гаспадары падораць гледачу дзве свае пастаноўкі. З адной з іх, уласна кажучы, і пачаўся фестываль. Гэта казка пра «самы маленькі самалёт на свеце». У нядзелю фэст закрываецца яшчэ адным яскравым спектаклем, які два гады таму строгае журы «М.@rt.кантакту» ацаніла як падзею форуму — «Кандыд, або Аптымізм» паводле Вальтэра ў пастаноўцы Ігара Казакова. Спектакль быў адзначаны на фестывалях у Санкт-Пецярбургу, Маскве, Варшаве.

— Магілёўшчына славіцца багатымі тэатральнымі традыцыямі, — адзначыў падчас прэс-канферэнцыі **начальнік упраўлення культуры Магілёўскага аблвыканкама Алег СТАЛЬМАШОК.** — Тэатр лялек следам за Магілёўскім абласным драмтэатрам атрымаў ганаровае званне заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь. Гэта адзнака работы ўсяго калектыву — і артыстаў, і рэжысёраў, і адміністрацыі. Магілёў і Бабруйск наогул можна лічыць тэатральнымі гарадамі, бо ўсе тры нашы абласныя тэатры — драматычны, драмы і камедыі імя Дуніна-Марцінкевіча, а цяпер яшчэ і тэатр лялек — маюць свае форумы. Чарговым стане традыцыйны фестываль беларускай драматургіі ў Бабруйску, які пройдзе з 12 да 16 лістапада. Потым — «М.@rt.кантакт». Сёлета мы праводзілі яго ва ўсечаным варыянце, але спадзяёмся, што налета на яго прыедуць, як і прадугледжана статутам, тэатры з іншых краін. Умовы для ўзнікнення фестывалю лялек таксама з'явіліся не сёння. Тэатр прапануе шмат чаго цікавага, гэта проста неабходна папулярызаваць. Мы бачым цікавасць да пастановак, аншлагі ў зале, прызнанне гледача. Спадзяюся, што гэты тэатральны фэст, які сабраў найлепшыя лялечныя пастаноўкі з усёй краіны, таксама вырасце да брэндавага міжнароднага.

> **Кажуць, што калі глядач не заўважае артыста за лялькай, то гэта вельмі добры артыст — у яго атрымалася ажывіць ляльку.**

Дырэктар тэатра Уладзімір Андрэенка ў гэтым не сумняваецца:

— Мы не адзін год супрацоўнічаем з творчымі калектывамі Санкт-Пецярбурга і Масквы. Дзяржаўны лялечны тэатр Санкт-Пецярбурга быў гатовы ўжо цяпер прыехаць да нас на фестываль. Ёсць жадаючыя супрацоўнічаць з Варшавы. Так што перспектывы для развіцця дзіцячага тэатральнага мастацтва вельмі добрыя.

І яшчэ адна добрая навіна. Спектакль магілёўскага тэатра лялек «Самы маленькі самалёт на свеце» будзе паказаны ў Губернскім тэатры ў Маскве на вялікім міжнародным дзіцячым фестывалі.

— Ён увайшоў у лік тых 33 спектакляў, якія фонд Сяргея Бязрукава выбраў з 300, — паведаміў Уладзімір Андрэенка. — Гэты спектакль некалькі гадоў таму ўзяў Нацыянальную тэатральную прэмію ў Мінску і быў названы найлепшым спектаклем краіны. 27 верасня мы пакажам яго маскоўскаму гледачу. А 16 верасня з «Кандыдам, або Аптымізмам» будзем удзельнічаць у фестывалі «Белая вежа».

Магілёўскі тэатр лялек быў створаны ў снежні 1976 года пры гарадскім Доме культуры. Праз некалькі гадоў ён перабраўся ў гістарычны будынак у цэнтры Магілёва. У 2009 годзе была зроблена маштабная рэканструкцыя тэатра, побач са старым корпусам з'явіўся новы, што дазволіла атрымаць у тым ліку і новую больш прасторную глядзельную залу. Дарэчы, частка спектакляў тэатральнага форуму «М.@rt.кантакт» праходзіць менавіта на гэтай сцэне.

— Напаўняльнасць залы — каля 90 %, — удакладняе дырэктар. — І гэта прытым, што па краіне — 75-80 %. Мы рады, што ў нас атрымліваецца адцягваць увагу дзяцей ад інтэрнэту. Нашы спектаклі дапамагаюць выхоўваць любоў да бацькоў, продкаў, Радзімы.

Былая глядзельная зала ў старым будынку таксама выкарыстоўваецца. Гэта зона для самых маленькіх гледачоў — ад двух гадоў да чатырох. Дзеці знаходзяцца ў непасрэднай блізкасці ад дэкарацый і артыстаў, што дазваляе ствараць ілюзію прысутнасці ў казцы. Тут жа з вялікім поспехам ідзе і монаспектакль «Сіняя-сіняя» ў выкананні заслужанага артыста Рэспублікі Беларусь Мікалая Сцешыца — ён працуе ў тэатры з 1993 года. Кажуць, што калі глядач не заўважае артыста за лялькай, то гэта вельмі добры артыст — у яго атрымалася ажывіць ляльку. Мікалай Сцешыц якраз з іх ліку.

Самае таямнічае месца ў тэатры — гэта тое, дзе нараджаюцца лялькі: планшэтныя, палачныя, пальчаткавыя... Характар лялькі падорыць работа артыста, а вось «цела» — мастакі-бутафоры. Цяпер, напрыклад, у майстэрні ствараюць герояў да пастаноўкі новага рэжысёра тэатра Цімура Карпіна — «Маленькі прынц».

— Мы працуем, каб больш людзей прыцягнуць у чароўны тэатральны свет, — кажа Цімур. — Пры гэтым прапануем, а не навязваем. Трэба, каб усё адбывалася па добрай волі. І фестываль — якраз добрая магчымасць пасябраваць.

У першы дзень фэсту ў тэатры лялек хваляваліся, напэўна, усе. Артысты ў грымёрцы апраўдваліся: гэта ж не звычайны паказ, а фестывальны. Але ўсё атрымалася выдатна. Рэжысёр-пастаноўшчык Цімур Карэпін падрыхтаваў сюрпрыз — невялікі перформанс у жанры пластыкі рук. Перад паказам пастаноўкі для гледачоў прайшла відзапрэзентацыя спектакляў тэатраў-удзельнікаў.

Да прыёму гледачоў адкрыўся і дзіцячы буфет — дапамагла Магілёўская фабрыка марожанага. Наогул спонсары паклапаціліся, каб гледачы на фестывалі адчувалі сябе як найбольш камфортна. Дабрадзеі — магілёўскія прадпрыемствы «Магатэкс», «Дамачай», «Бабушкіна крынка».

— У нас ёсць усё, што падабаецца дзецям і дарослым: гарбата, кава, бутэрброды, папкорн, кексікі, — усміхаецца прадавец Таццяна.

Яна, дарэчы, шматдзетная маці, выхоўвае шасцёра дзяцей. З гонарам кажа, што Ордэн маці ёй уручаў сам Прэзідэнт.

Так што выпадковых людзей у магілёўскім тэатры лялек няма. Напэўна, таму ён і карыстаецца поспехам у гараджан і гасцей горада.

Нэлі ЗІГУЛЯ, фота аўтара.

Імпрэза

Мастацтва як выхад у розныя прасторы

Дзе сыходзяцца старажытная Грэцыя і пасляваенны Мінск? Не, так проста не здагадацца. Але даведацца і паглядзець — рэальна. Ды яшчэ і не такое магчымае ў Нацыянальным мастацкім музеі, дзе вырашылі правесці адмысловую акцыю «Вераснёўская ноч — 2021. Мастацкі дыялог». Назва адкрывае шлях да сумяшчэння, здавалася б, несумяшчальнага: розных культурных традыцый, нават эпох. А што? У нас жа ёсць прыхільнікі класічнага мастацтва, ёсць аматары Усходу, а ёсць тыя, каго цікавіць найперш беларуская тэматыка. Дык чаго б не задаволіць адразу ўсіх? Напрыклад, у суботу, 11 верасня. І прапанаваць гледачу выбар. Які? Вось тут пачынаецца самае цікавае...

Пачаткам акцыі а 16.00 стане адкрыццё прасторы для наведвальнікаў з парушэннямі зроку (сумесна з праектам Belonica Art). восем тактыльных твораў з рознымі тэкстурамі фарбы, аб'ёмнымі і тэкстыльнымі элементамі можна ўспрымаць рукамі. Але як невідушчыя могуць адчуваць колеры жыцця, іх адценні і эмоцыі, што яны нясуць? Практыка карысная і для тых, хто ўпэўнены, што бачыць і ўспрымае ўсё правільна.

Таму што правільна — панятце адноснае, што справядліва для мастацтва. Паглядзім: на выстаўцы-інтэрвенцыі маладых беларускіх скульптараў неардынарныя мастацкія аб'екты будуць размешчаны ў музейных залах. Як будзе ўспрымацца пры гэтым традыцыйнае мастацтва?..

Але чым больш — тым цікавей. Пасляваенны Мінск уварвецца ў музейную прастору праз відэарад (вось яна, самая зразумелая трансфармацыя прасторы). А пазней, а 19.00, тэму працягне зборная экскурсія «Пасляваенны Мінск Льва Лейтмана».

Але ж мы жывём у свеце сярод іншых, пра што нагадае праграма «Музыка народаў свету» ад Мінскай дзіцячай музычнай школы мастацтваў № 10 імя Яўгена Глебава. А сярод іншых адметных ўсходні кірунак. Таму спазнаць чайную цырымонію як мастацтва прапануе музей у гэты вечар: ад выбару посуду і адзення да спасціжэння сімвалаў і атрыбутаў працэсу. І ўсё ж мы належым да еўрапейскай культуры, таму ў праграме зборная экскурсія «Легенды і міфы Старажытнай Грэцыі».

Ёсць месца і беларускаму на гэтым свяце жыцця!.. Яго аматараў чакаюць лекцыя пра беларускі візуальны стыль, паказ калекцый маладых дызайнераў Рэспубліканскага фестывалю-конкурсу моды і фота «Млын моды». Тым, хто хоча глыбей пазнаць беларускае мастацтва, варта звярнуць увагу на зборную экскурсію «ХХ стагоддзе беларускага мастацтва».

Хто ведае, можа, нехта з гледачоў сапраўды здолее стаць сааўтарам творцаў, далучыўшы сваё ўспрыманне. Ды і ўсёй прасторы, у якой кожны з нас шукае выйсце для ўласных думак. Думаць — гэта таксама стваральны працэс, а ён неабходны ў любую эпоху.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Вядучая рубрыкі Алена КРАВЕЦ.
Тэл. (017) 311-17-36.

Скажыце, доктар...

КАВАРНЫЯ «ВАСЬМЁРКІ»

Калі і чаму 32 — не норма?

Зубамі мудрасці называюць восьмы зуб у шэрагу ад цэнтра. Праразаюцца яны звычайна значна пазней за астатнія ці не з'яўляюцца ўвогуле. Стаматолагі лічаць такія выпадкі нормай, а не паталогіяй. Навукоўцы мяркуюць, што восьмы зуб — рудыментарны орган, неабходнасць у якім арганізм страціў. Як бы там ні было, сучаснаму чалавеку зуб мудрасці можа даставіць масу нязручнасцяў. У якіх выпадках ад яго лепш пазбавіцца, расказала хірург-стаматолаг 7-й гарадской стаматалагічнай паліклінікі з Мінска Вольга КОМАР.

Фота Яна ХВЕДЧЫНА.

ПАТРЭБНЫЯ ЦІ НЕ?

— Вольга Раманаўна, чым адметныя «васьмёркі»? У якім узросце яны з'яўляюцца?

— «Васьмёркі», ці «зубы мудрасці», як іх яшчэ называюць, з'яўляюцца пасля таго, як малочныя зубы ўжо цалкам замешчаны пастаяннымі, найчасцей у перыяд з 18 да 25-27 гадоў.

Гэта вельмі індывідуальна, у некаторых яны ў спячым становішчы могуць знаходзіцца ўсё жыццё. Напрыклад, у адной маёй 80-гадовай пацыенткі «зубы мудрасці» пачалі расці пад ціскам устаноўленага пратэза.

Нашым продкам гэтыя зубы былі неабходныя, бо яны перажоўвалі пераважна цвёрдую ежу, і сківіца ў людзей была большых памераў. У ходзе эвалюцыі харчаванне стала больш мяккае і рафінаванае, дзякуючы чаму «васьмёркі» цяпер можна назваць рудыментарнымі элементамі. Добра, калі яны праразаюцца ў зубной дузе і займаюць правільнае становішча. Але часта ім не хапае месца, яны давяць на іншыя зубы, ствараючы дэфіцыт месца і скучанасць. З-за гэтага з'яўляюцца праблемы з прыкусам. Таму сёння іх часта выдаляюць.

Ды і праразанне гэтых зубоў нярэдка суправаджаецца болем, павышэннем тэмпературы, запаленчым працэсам, ацёкам і асіметрыяй твару.

— Ці азначае гэта, што як толькі пачалі праразацца «зубы мудрасці», варта паспяшацца да хірурга і выдаліць іх?

— Зусім не. Сярод паказанняў — знаходжанне па-за зубной дугой, размяшчэнне ў так званым шчочным становішчы, калі яны націраюць слізістую. А хранічнае яе траўміраванне, як вядома, можа прыводзіць да перадраку і раку. Або калі яны ссоўваюць пастаянныя жавальныя зубы. Часта ніжнія «васьмёркі» нахілены медыяльна ў бок «сямёрак» і ўпіраюцца ў іх сваімі выпукласцямі. Пры жаванні парадонт зуба нязначна, але рухаецца, і «сямёрка» такім чынам пераціраецца. Утвараецца карыес ці нават пульпіт, таму для папярэджання страты сёмага зуба выдаляюць восьмы. Часта на выдаленне «васьмёрак» накіроўваюць артадонты: так ствараецца дадатковая прастора, куды можна рассунуць зубы.

— Ці праўда, што «зубы мудрасці» больш слабыя і іх часцей пашкоджвае карыес?

— Карыес узнікае, бо да іх складаней дабрацца і пачысціць. Там больш за ўсё назапашваецца налёту. А па структуры яны такія ж, як і астатнія.

ТОЛЬКІ АДЗІН ЦІ ЎСЕ ЧАТЫРЫ?

— Калі выдаляць «зубы мудрасці», то ўсе чатыры? Ці можна абмежавацца адным?

— Нашы верхнія і ніжнія зубы з'яўляюцца антаганістамі — дзейнічаюць адначасова ў супрацьлеглых кірунках. Яны дапаўняюць адзін аднаго. Калі мы выдаляем ніжні зуб, то верхні страчвае апору і ссоўваецца. Гэта так званы феномен Папова-Гадона — зрушэнне зубоў у розных кірунках пасля ўтварэння дэфекту ў зубной дузе. Зуб, які пазбавіўся апоры, расхістваецца, ствараецца хранічная «кішэня», куды трапляюць рэшткі ежы. Таму калі выдаляецца ніжні зуб, то варта выдаляць і верхні. Як правіла, выдаляюць усе «васьмёркі», але робіцца гэта паэтапна, планава.

— А ці магчыма адзін раз «адмучыцца» і выдаліць усе чатыры?

— За адзін раз чатыры зубы, як правіла, амбулаторна не выдаляюць, бо гэта аперацыя часам дастаткова складаная і траўматычная. Лепш па адным у вольным рэжыме. Калі ёсць такая тэрміновая патрэба, то чатыры «васьмёркі» выдаляюцца ў стацыянары. Амбулаторна можна выдаліць адначасова два зубы — верхні і ніжні.

НАСТУПСТВЫ І РЫЗЫКІ

— З чаго пачынаецца аперацыя?

— Калі пацыент прыходзіць на кансультацыю да стаматолага, першае, што ён мусіць зрабіць, — гэта здымак. Ён патрэбны, каб паглядзець форму каранёў, іх размяшчэнне. Падыходзяць два варыянты: панарамны здымак, гэта плоскасная выява, і 3D-здымак, гэта аб'ёмная выява, дзе відаць усе нюансы, у тым ліку як скрыўлены карані. Я аддаю перавагу 3D-здымкам, яны больш інфарматыўныя і дазваляюць лепш спрагназаваць вынік аперацыі.

У «васьмёрак» сустракаюцца і чатыры, і пяць каранёў. Часам карані зуба літаральна аплятаюць ніжнесківічны канал, тады «васьмёрку» лепш не чапаць, каб не пашкодзіць нерв, бо ёсць вялікая рызыка, што адчувальнасць часткі сківіцы знікне на ўсё жыццё. Тут толькі ўрач вырашае, ці ёсць сэнс выдаляць зуб.

— Зубы мудрасці выдаляюць, як правіла, маладым пацыентам?

— Узроставых абмежаванняў няма. Выдаляюць і ў 40-50 гадоў, калі яны не да канца прарэзаліся, пакрытыя слізістай, пад якую забіваецца ежа, і маецца хранічнае запаленне. Але маладыя пацыенты пераважаюць, бо яны цяпер больш увагі аддаюць правільнаму прыкусу.

— Колькі цягнецца аперацыя і на што варта звярнуць увагу пасля яе?

— У залежнасці ад складанасці зуба і шчыльнасці косці — ад 15 хвілін да 1,5 і нават дзвюх гадзін. У аднаго з маіх пацыентаў зуб прыйшлося выдаляць паўтары гадзіны: фрагментамі, распільваючы каронку і карані — настолькі шчыльная была косць. Чым глыбей размяшчаецца зуб і чым больш ён нахілены, тым складанейшая і даўжэйшая аперацыя.

Звычайна верхнія зубы паддаюцца лягчэй, хутчэй праходзіць і пасляаперацыйнае аднаўленне. Моцнай балючасці звычайна няма. Ніжнія ў гэтым плане больш складаныя. Пасля выдалення могуць быць ускладненае глытанне і жаванне, цяжка адкрыць рот, з'яўляюцца ацёк, павышаная тэмпература, але гэта звычайныя пасляаперацыйныя ўскладненні. Каб не далучылася бактэрыяльная інфекцыя, прызначаецца антыбіётык, а таксама абязбольвальныя прэпараты, спаданню ацёка садзейнічае прыкладанне «холаду».

Калі пасля аперацыі адчуваецца аняменне сківіцы, то не варта зацягваць, трэба звяртацца да ўрача, які зробіць дадатковыя прызначэнні — таблеткі, фізіяпрацэдуры. На раннім этапе аднавіць адчувальнасць куды прасцей.

Выдаленне варта планаваць загадзя і разумець, што могуць быць пасляаперацыйныя наступствы. Затым выключыць фізічныя нагрузкі, лазню і саўну. У момант абвастрэння запалення зуб лепш не выдаляць, бо горш бярэцца анестэзія, ёсць і іншыя нюансы. Таму спачатку лепш запаленне падлячыць.

«Васьмёркі», ці «зубы мудрасці», як іх яшчэ называюць, з'яўляюцца пасля таго, як малочныя зубы ўжо цалкам замешчаны пастаяннымі, найчасцей у перыяд з 18 да 25-27 гадоў.

Важны момант — гігіена. Пасля аперацыі таксама неабходна чысціць зубы. Некаторыя пацыенты баяцца гэта рабіць з-за швоў ці магчымага болю. Але гэта важны момант, каб не дадаць інфекцыі і паскорыць зажыўленне.

— Ці праўда, што зубы мудрасці можна выдаліць яшчэ да таго, як яны выраслі?

— Цяпер нярэдка выдаленне «васьмёрак» адбываецца ў падлеткавым узросце. Калі карані не сфарміраваныя канчаткова, можна выдаліць зачаткі. У такім выпадку зуб нашмат прасцей выходзіць. Гэта робіцца для папярэджання скучанасці і далейшага артадантычнага лячэння.

Фота з сайта 100med.ru

На слыху

«СПАДАРОЖНІК» ЗАСЦЕРАГАЕ АД ЦЯЖКАЙ ФОРМЫ COVID-19

Праведзена даследаванне расійскай вакцыны

Даследаванне, у якім узяло ўдзел каля 14 тысяч чалавек, паказала, што дзве дозы расійскай вакцыны зніжаюць рызыку шпіталізацыі пасля заражэння штамам «дэльта» на 81 % і дапамагаюць пазбегнуць сур'ёзных пашкоджанняў лёгкіх, піша навуковы часопіс Science.

У даследаванні была ацэнена эфектыўнасць вакцыны «Спадарожнік» у прадухіленні сімптаматычных выпадкаў хваробы сярэдняй і цяжкай ступеняў і, адпаведна, шпіталізацыі. Улічваючы тое, што на момант даследавання ў Расіі дамінуючым штамам была «дэльта», то, фактычна, дадзенае даследаванне дэманструе эфектыўнасць «Спадарожніка» ў дачыненні да «дэльты».

Быў праведзены аналіз даных пацыентаў двух буйных дыягнастычных цэнтраў Санкт-Пецярбурга, якія ў разгар пандэміі сталі працаваць як фільтры, зніжаючы нагрузку на прыёмныя аддзяленні бальніц горада.

Службы хуткай медыцынскай дапамогі прывозілі ў гэтыя цэнтры пацыентаў са станоўчым ПЛР на COVID-19, у дыягнастычных цэнтрах пацыентам рабілася нізкадозавая КТ, правяралася сатурацыя, вёўся ўлік сімптомаў, удакладняўся прышчэпачны статус. Па выніках комплекснага абследавання прымалася рашэнне ці аб шпіталізацыі пацыента, ці аб накіраванні яго на самаізаляцыю і дамашняе лячэнне.

У рабоце, такім чынам, прааналізаваны даныя практычна 14 тысяч чалавек, якія звярталіся ў цэнтры ў тэрмін з 3 ліпеня да 9 жніўня 2021 года.

Сярод тых, каму спатрэбілася стацыянарнае лячэнне (495 з 13 894 чалавек), прышчэпленых «Спадарожнікам» было ўсяго 17, гэта значыць 3,4 %. 96,6 % са шпіталізаваных (а гэта значыць, з каранавірусам у сярэднецяжкай і цяжкай формах) былі непрышчэпленыя або часткова прышчэпленыя.

Што датычыцца цяжкасці пашкоджання лёгкіх, даследчыкі адзначаюць, што ў групе прышчэпленых ні ў кога не было рэнтгеналагічнай карціны, якая адпавядае КТ-3 і больш (КТ-3 адпавядае 50-75 % паражэння лёгкіх, КТ-4 — больш за 75 %).

Сатурацыя (насычэнне крыві кіслародам) у групы прышчэпленых была таксама вышэйшая, чым у непрышчэпленых.

Таксама была адзначана ўзроставая карэляцыя: павелічэнне імавернасці шпіталізацыі з павелічэннем узросту для непрышчэпленых (яна ўзрастае ва ўзроставай групе пасля 60 гадоў), у той час як у вакцынаванай групе такой залежнасці ад узросту адзначана не было.

Выніковая эфектыўнасць «Спадарожніка» супраць цяжкага сімптаматычнага захворвання і шпіталізацыі склала 81 %, што даволі нядрэнна, хоць і ніжэй за эфектыўнасць Pfizer / BioNTech, якая знаходзіцца на ўзроўні 96 %.

Таксама аўтары робяць выснову пра тое, што чым больш часу прайшло ад другой дозы «Спадарожніка», тым вышэйшая была засцярога (меншыя ступень пашкоджання лёгкіх і колькасць сімптомаў, больш лёгкая ступень цяжкасці хваробы або зусім бессімптомная). Аднак гэтых звестак пакуль недастаткова, каб зрабіць выснову пра тое, калі варта рэвакцынавацца бустарнай дозай і ці варта наогул. Даследаванні ў гэтым кірунку будуць працягвацца.

ЖЫВЫЯ ЛЮДЗІ, А НЕ СХЕМЫ

Калі героі вайны становяцца запамінальнымі літаратурнымі персанажамі

Так, ваенная тэматыка дужа актуальная для беларускай літаратуры... І ў ёй шмат персанажаў, прататыпамі былі рэальныя героі вайны.

Але адна справа — дакументальныя творы накшталт «Мы — з вогненнай вёскі» ці белетрызаваныя біяграфіі... Іншая рэч — мастацкі тэкст, дзе аўтар хоча быць вольным у сваіх задумах. А як спалучыць палёт фантазіі з фактамі, якія баішся змяняць нават у драбніцах? Аднойчы вядомы драматург Аляксей Дудараў абмовіўся: «Я, напэўна б, узяўся напісаць пра Заслонава, але толькі ў тым выпадку, калі мяне з усіх бакоў не будуць акружаць «узброеныя» гісторыкі, для якіх кожная коска — гэта святыня, якая павінна вісець у рамцы. А мастацкі падыход — гэта не рамка». Нават Мележа часта папракалі ў тым, што ў яго рамане «Мінскі напрамак» партызанскія камандзіры выпісаны ідэалізавана-схематычна... Нездарма пісьменнікі вядомых гістарычных асоб часцей рабілі другараднымі персанажамі, а галоўнымі — выдуманых: Сотнікава, Ганну Чарнушку. Але ўсё ж такі ёсць творы, дзе алхімія мастацтва адбылася, і рэальная персона зажыла на старонках па законах мастацтва... Давайце ўспомнім некаторыя такія творы.

Якуб Колас «Дрыгва»: Дзед Талаш

«Выпрастае прыгнутую гадамі спіну, зірне па-арлінаму: — Го! Я сеў бы на каня і паказаў бы яшчэ, чаго варты стары Талаш!»

Пачнём з найстарэйшага ўдзельніка Вялікай Айчыннай вайны — легендарнага дзеда Талаша. Праславіўся Васіль Ісакавіч Талаш дзякуючы сваім подзвігам у вайне супраць белапалякаў і Якубу Коласу, які ў 1934 годзе надрукаваў аповесць «Дрыгва». Час быў нялёгкі, на Коласа абрынулася вульгарызатарская крытыка... А тэма савецка-польскай вайны была якраз актуальнай. Аповесць адразу набыла папулярнасць, перакладалася, перавыдавалася — і не з-за актуальнасці, а ўсім палюбіўся жыццялюбны, адважны герой, які ў свае восемдзесят з гакам узначальвае партызанскі атрад. Колас нават пісаў у вершы пра сваё бядотнае змаганне з цэнзурай:

Нічагусенькі няма на «Рубяжы»,
«Казкі жыцця» мае леглі пад нажы,
Глушыць ніву маю дзікая трава,
Засталася ад мяне адна «Дрыгва».

Цікава, што Колас працаваў над аповесцю, не бачыўшы свайго героя ўжывую. *«Упершыню сустрэўся з героем сваёй аповесці ў Мінску, у будынку Акадэміі навук. Гэта было ў 1934 годзе, пасля таго як аповесць была выдадзена. Дзед Талаш прачытаў яе і вырашыў убачыць мяне. Мы гаварылі з ім пра аповесць. Дзед крыху крытыкаваў мае пралікі. Так, напрыклад, у аповесці дзед названы Рыгорам. На самай жа справе яго завуць Васілём (Ісакавічам). Я пераблытаў і імёны яго сыноў. Ён таксама не быў згодзен са мной і ў тым, што ён збег ад трох канваіраваўшых яго польскіх салдат. Дзед упарта стаіць на тым, што іх было пяць...»*

Ужо з гэтага ўрыўка вы разумееце, наколькі Колас адгадаў характар свайго героя. Дзед Талаш быў упарты, харызматычны і з неардынарным пачуццём гумару. Дарэчы, так і застаўся аднаасобнікам, не пайшоў у калгас. Ад Якуба Коласа патрабавалі частку ганарару ад «Дрыгвы», бо лічылі, што мае на гэта права. Дый увогуле пра яго шмат баек і анекдотаў засталося...

Я. Колас і дзед Талаш.

Калі пачалася вайна, імя дзеда Талаша стала сімвалам народнага змагання. У жніўні 1941 года паэт Аляксей Суркоў надрукаваў у газеце «Известия» верш «Дзед Талаш» пра беларускіх партызан. Зразумела, што героя не маглі не завабіць у партызаны, хоць было яму 98 гадоў. У 1943-м жывы сімвал пераправілі ў Маскву. Захаваўся здымак, на якім Талаш і Колас сядзяць у гатэлі «Масква» і п'юць гарбату. «Я гляджу на яго сялянскі воблік, і мне з ім весялей», — сцвярджаў пісьменнік. Магутны дзед дажыў да 103 гадоў. А ў якасці літаратурнага вобраза працвітае і па сёння.

Аркадзь Куляшоў «Балада аб чатырох заложніках»: Мінай Шмыроў

Іх вядуць па жытняй сцяжынцы.
Чатырох.
Пад канвоем.
З дому.
Чатырнаццаць —
старэйшай дзяўчынцы,
Тры гады хлапчуку малому.

Яшчэ са школы запамінаюцца кранальныя радкі балады Аркадзя Куляшова... У аснову яе пакладзены рэальны факт. Фашысты ўзялі ў заложнікі дзяцей партызанскага камандзіра, бацькі Міная. Камандзір не мог пайсці на тое, каб здацца, нягледзячы на душэўныя пакуты. Заложнікаў расстралялі.

Стрэл.
Упаў хлапчук трохгадовы...
Кат ізноў пісталет узнімае...
На сцяне — заложнікаў цені...
Вось і ўсё.
Перад бацькам Мінаем
Станьце, ўсе бацькі, на калені!

Паэму Аркадзь Куляшоў напісаў у чэрвені 1942 года. Бацька Мінай, ён жа Мінай Піліпавіч Шмыроў, сапраўды легендарная асоба. Незадоўга да вайны ўзначальваў кардонную фабрыку, тады памерла яго жонка, пакінуўшы чацвёра дзяцей, малодшаму было 2, старэйшай — 13 гадоў. Мінай Піліпавіч, пачаўшы партызаніць, дваіх дзетак адправіў жыць да маці, дваіх — да цешчы... Потым хацеў забраць іх да сябе ў атрад, але бабулі не аддалі ўнукаў.

Заложнікаў трымалі ў Суражы, чакаючы, калі партызанскі камандзір здасца ці ад роспачы пачне рызыкоўныя дзеянні. *«Што я тады думаў? Дзеткі мае дарагія, родныя мае. Ну як вам перадаць, як паведаць пра боль мой? А што рабіць, што прыдумаць? У бой ірвуцца мае хлопцы, гатовыя галовы за вас пакласці. Але як весці мне іх на танкі, на дзоты, пад нямецкія гарматы? Пераб'юць...»* Старэйшая дачка Ліза перадала бацьку Мінаю цыдулку: *«Тата, за нас не хвалюйся, нікога не слухай, да немцаў не ідзі. Калі цябе заб'юць, то мы бездапаможныя і за цябе не адпомсцім. А калі нас заб'юць, тата, то ты за нас адпомсціш».*

Мінай прайшоў вайну... З'явілася ў яго іншая сям'я. Але, як сведчылі родныя, яго падушка штоноч была мокрай ад слёз. «Балада аб чатырох заложніках» узрушвае дасюль, чытач яскрава ўяўляе, што перажывае бацька забітых дзяцей.

Цікава, што ў рамане Лынькова «Векапомныя дні» бацька Мінай выведзены пад іменем бацькі Мірона. Аўтар пазбаўляе героя пакут выбару: яму проста паведамляюць, што яго дзеці расстраляныя.

Алесь Адамовіч «Вайна пад стрэхамі», «Сыны ідуць у бой»: Ганна Адамовіч

«Выявілася, што я нават уласную маці па-сапраўднаму не ведаў. Любіў — і толькі. А як чалавека пабачыў і зразумеў, калі пачалося жахлівае жыццё».

Так пісаў Алесь Адамовіч пра сваю маці, Ганну Мітрафанаўну Адамовіч. Менавіта яна стала галоўнай гераіняй у партызанскай дылогіі «Вайна пад стрэхамі» і «Сыны ідуць у бой». Аўтар назваў яе Ганнай Корзун, запазычыўшы прозвішча ў цёткі. *«Калі мне што і ўдалося ў рамане, дык гэта таму, што раней гэтую кнігу маці напісала ўласным жыццём».*

Ганна Мітрафанаўна загадвала аптэкай у пасёлку Глуша. Муж пайшоў на фронт, а яна пачала дапамагаць партызанам і падпольшчыкам. Калі ўзнікла пагроза арышту, разам з дзецьмі сышла ў лес. Тое, што адбывалася з літаратурнай гераіняй Ганнай Корзун, можна параўнаць з успамінамі Ганны Адамовіч «І так было кожны дзень», якія друкаваліся ў часопісе «Нёман» у 1999 годзе.

У экранізацыі Віктара Турава 1967 года ролю Ганны Корзун сыграла Ніна Ургант. У аўтабіяграфічнай кнізе «Vixi» Адамовіч прыводзіць такі партрэт сваёй маці: *«Дзве тоўстыя касы, што па-вясковаму звісаюць спераду, выразны абрыс вуснаў, носа, які робіць твар капрызна-ўпартым. Такая вясковая красуня зусім верагодна, што магла не стрымаць абурэння, плюнуць у твар польскому «жалнежу», калі ён па-салдацку груба схапіў яе за руку. Яна гэтак і зрабіла, наша магчымая мама, а потым суткі хавалася ў жыце, а яе шукалі раз'ятраныя палякі».*

Бацькі Ганны былі раскулачаныя, высланыя ў Якуцію, і Ганна Адамовіч ратавала рэпрэсаваных свакоў, «як з агню выхоплівала». Гэта ад маці пісьменнік успадчыніў гуманізм і адвагу. *«Кожную смерць, кожнае раненне я аплакавала ў душы як маці. Увогуле ж ніхто не бачыў маіх слёз, ні мае дзеці, ні дзеці другіх маці. Я заўсёды прысутнічала на пастраеннях і пры адыходзе на баявыя аперацыі аддавала ўсім аднолькавую ўвагу, не вылучаючы сваіх дзяцей, — дабраслаўляла ўсіх».*

Вобраз Ганны Корзун атрымаўся запамінальны і яркі, для аўтара раманаў ён увасабляў беларускі характар. *«Можаш на людзей крыўдзіцца, але не на радзіму».* Зрэшты, Адамовіч і змагаўся супраць няшчырай, пафаснай літаратуры пра вайну, за тое, каб паказваць падзеі праўдзіва, а герояў — жывымі...

«Вядома, рэальныя партызаны аказаліся зусім не такімі, якімі мне тады ўяўляліся. Горшымі? Не. Лепшымі? Не. Аказаліся жывымі людзьмі, а жывых адным словам не вызначыш. Калі да таго я адкрываў для сябе іншых людзей, дык тут, у партызанах, адкрыў самога сябе, бо страх смерці прасвечвае чалавека да дна — глядзі, які ты, і, калі можаш, старайся рабіцца трохі лепшым».

Іван Шамякін «Сэрца на далоні»: Яўген Клумаў

Яшчэ адзін яркі вобраз героя вайны стварыў пісьменнік-франтавік Іван Шамякін у рамане «Сэрца на далоні». Доктар Савіч, які ўзначальваў падполле, быў забіты акупантамі, але пасля абвешчаны здраднікам. Самае страшнае — некаторыя з тых, хто ведаў праўду, не хочуць пра яе распавядаць, каб не «замазацца» ды не дзяліцца славай змагароў. Доктар Яраш, былы студэнт Савіча, вырашае абяліць імя былога настаўніка. *«Я ведаў не Савіча-здрадніка, а Савіча-лекара, буйнейшага інфекцыяніста, бясстрашнага чалавека, які за сорак год лекарскай дзейнасці патушыў дзясяткі эпідэмій. Яго паважалі ў горадзе. Няўжо такі чалавек мог прадацца?».*

Яўген Клумаў з жонкай.

Прататыпам Савіча стаў доктар Яўген Клумаў. Ён быў са старой дарэвалюцыйнай інтэлігенцыі, жанаты на пляменніцы пісьменніка Караленкі. Калі працаваў на Лоеўшчыне, было гэта ў 1913-м, давялося ратаваць жыццё студэнту, які з-за нешчаслівага кахання спрабаваў скончыць жыццё самагубствам. Падчас аперацыі Клумаў трымаў у руках жывое сэрца студэнта. Пацыент застаўся жыць, а мясцовыя жыхары запомнілі выпадак. Шамякін бываў на Лоеўшчыне, чуў ад мясцовых пра цуд-доктара... Вось вам і вобраз «сэрца на далоні».

Пасля рэвалюцыі Клумаў стаў прафесарам, працаваў у мінскай бальніцы. Калі пачалася вайна, яму было за шэсцьдзесят. Мянушка доктара ў падполлі — таварыш Самарын. Восенню 1943-га Клумаў з жонкай былі схопленыя гестапаўцамі. Доктар адмовіўся супрацоўнічаць з акупантамі. У лютым 1944-га ён з жонкай загінуў у аўтамабілі-душагубцы па дарозе ў лагер Малы Трасцянец. У 1965-м Яўгену Клумаву было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

У рамане, які Шамякін пісаў у час адлігі, адлюстравана складаная сітуацыя з высвятленнем гістарычнай праўды пра мінскае падполле. Усіх, хто апынуўся на акупаванай тэрыторыі, лічылі здраднікамі, прызнаваць факты, якія разбуралі ўхваленыя стэрэатыпы, адны баяліся, другія не хацелі... Імёны сапраўдных герояў нярэдка даводзілася даставаць з небыцця, ачышчаць ад бруду.

Пятрусь Броўка «Голас сэрца»: Алена Сцяпанаўна Броўка

Зніклі вы ўсе ў непраглядныя ночы...
Помню, хадзіў я увосень аднойчы,
Поўнымі гора, пакуты вачыма
Клікаў цябе між дратоў Асвянцыма.

Яшчэ адзін пранізлівы вобраз, вобраз маці — цэнтральны ў паэме Петруся Броўкі «Голас сэрца». У народнага паэта шмат напісана пра вайну, напрыклад, «Паэма пра Смалячкова», вядомага снайпера родам з Беларусі. «Прайдзіся ж ты, сціплая песня, па мужных слядах Смалячкова, па снайперскіх тайных засадах, па плошчах і шумных палях»... Але паэма «Голас сэрца» вылучаецца шчырым, непрыхаваным болем... Ёсць нават радкі:

Знаю, ў жалезе былі твае рукі —
І гэта, і гэта не ўсе яшчэ мукі...
Хай бы лепш сэрца не чула,
не знала,
Што мне адна паланянка сказала.

Любячы сын не змог нават у мастацкім творы агучыць усё тое, што даведаўся... З пачаткам вайны паэт адправіўся ў эвакуацыю, удзельнічаў у антыфашысцкай прэсе. Яго маці, Алена Сцяпанаўна, засталася ў вёсцы Пуцілкавічы, дапамагала партызанам. Яе арыштавалі. Пасля пакутлівага падарожжа па вязніцах трапіла ў Асвенцым. Жанчын змушалі цягаць вялізныя камяні, закопваць... Пасля адкопваць — і зноў цягаць на іншае месца. Аднойчы фашысты вырашылі скараціць колькасць вязняў — выстраілі ўсіх, і кожнага дзясятага адпраўлялі ў газавую камеру. Каля Алены Сцяпанаўны стаяла чатырнаццацігадовая дзяўчынка Ніна Подгал. Дзясяты лік выпаў на Ніну... Маці паэта абняла дзяўчынку і паставіла на сваё, дзявятае, месца. А сама адправілася на смерць... Ніна Подгал выжыла, менавіта яна і распавяла ўсё Петрусю Броўку.

Шкада, што гэтая гісторыя не прагучала падрабязна ў паэме, куды аўтар дадаў разважанняў на патрэбу дня... Але найлепшыя фрагменты твора гучаць па-ранейшаму кранальна.

Досыць мне ростані, родная,
досыць.
Што ты загінула, — можа,
здалося...
Лягу з дарогі, а ты пры мне сядзеш,
Сядзеш, маю галаву ты пагладзіш,
Скажаш: — Які ж ты,
які ж ты сівенькі...—
А я прыгадаю, як быў шчэ
маленькім...

Людміла РУБЛЕЎСКАЯ.

«ПА-ПЕРШАЕ, Я З ПІНСКА...»

Не так шмат у Беларусі гарадоў, па якіх турыстаў можна вадзіць больш за тры гадзіны і пры гэтым не паспець распавесці нават пра палову мясцовых цікавінак. Тут захавалася багата гістарычных аб'ектаў, і мясцовыя жыхары ўпэўненыя, што калі б у Брэсце не было крэпасці, Пінск мог бы стаць добрым канкурэнтам абласному цэнтру. І хоць пакуль сюды рэдка заязджаюць вялікія аўтобусы з экскурсійнымі групамі, у сталіцы Палесся (менавіта пад такім слоганам можа рэкламавацца горад) ёсць усе шанцы стаць запатрабаваным турыстычным цэнтрам, што і пацвердзіў выязны семінар, праведзены Нацыянальным агенцтвам па турызме сумесна з Брэсцкім выканкамам.

ГІСТОРЫЯ — ЗА КОЖНЫМ ДОМІКАМ

Першая згадка Пінска — 1097 год, хоць, як мяркуюць даследчыкі, горад існаваў ужо ў VIII стагоддзі, праўда, знаходзіўся ў іншым месцы.Такая працяглая гісторыя, а можа, заможнасць горада — усё ж тут сыходзіліся рэкі, праз якія былі пракладзены гандлёвыя шляхі, што звязвалі Балтыку з Чорным морам, — паўплывалі на характар мясцовых жыхароў. Надта яны ганарыліся сваім паходжаннем, і калі бывалі ў чужых краях, усяляк яго падкрэслівалі. На такую асаблівасць пінчукоў звярталі ўвагу пісьменнікі, этнографы, падарожнікі. Дзякуючы гэтаму з'явілася ідэя для новай гарадской скульптуры — на вуліцы «пасяліўся» знакаміты Пінчук, які важна загінае пальцы і заяўляе: «Па-першае, я з Пінска...». Бронзавая скульптура запрашае на «шпацыр па Газе» — так мясцовыя жыхары празвалі прагулкі па галоўнай гарадской вуліцы. «Газа» перакладалася як «Вялікая». За рознымі часамі вуліца мяняла назвы: Вялікая Спаская, Вялікая Францысканская, Вялікая Кіеўская, Тадэвуша Касцюшкі, а пры Саветах перайменавана ў вуліцу Леніна. Сёння яна стала пешаходнай, абзавялася арыгінальнымі лавачкамі і ліхтарамі. Бліжэй да вечара і ў выхадныя ды святочныя дні тут з'яўляюцца рамеснікі, вуліца напаўняецца жыхарамі і гасцямі горада, якія павольна прагульваюцца па дарозе, выкладзенай каменнем, альбо разглядваюць рэшткі знакамітай шасціграннай пліткі-трылінкі (ці, як яе яшчэ называюць, «пінскай косткі»). У 30-я гады мінулага стагоддзя інжынер Уладзіслаў Трылінскі прапанаваў замест камянёў выкладваць вуліцы такімі пліткамі, зробленымі з колатага базальтавага каменю, залітага бетонам. І пазней гэтай пліткай брукаваліся вуліцы і плошчы палескіх гарадоў, а таксама дарога, што вяла да Брэста.

Ці не за кожным домікам «пінскай пешаходкі» стаіць гісторыя. Раней тут былі дзясяткі рэстаранаў, магазінаў, гасцініц. Так, побач са скульптурай Пінчука размяшчаецца будынак былой гасцініцы «Англійская», якая ў міжваенныя гады ўражвала сваіх гасцей багатым убраннем, кожны нумар быў тэлефанізаваны, у мясцовым рэстаране не сціхала музыка і працавалі танцоўшчыцы. Тут спыняліся самыя важныя госці, у тым ліку і амерыканская падарожніца Луіза Арнэр Бойд, якая за даследаванні Арктыкі і Грэнландыі атрымала мянушкі «Лэдзі Арктыкі» і «Каралева лёду». Падчас сімпозіуму географаў у Варшаве жанчына пацікавілася, які наступны куток варты яе даследавання, і пасля, у 1934 годзе, наведала Піншчыну. Луіза зрабіла сотні здымкаў, напісала кнігу, у якой дзялілася сваім захапленнем тутэйшай мясцовасцю і ладам жыцця палешукоў, якія жывуць сярод балот. Здзіўлялася, як мясцовыя жыхары арыентуюцца ў зарасніку чароту і знаходзяць дарогу дадому. Нават прымаўка хадзіла, што хутчэй рыба патоне, чым паляшук. Не дзіва, што падарожніца параўнала палешукоў з індзейцамі возера Ціцікака і афрыканскімі плямёнамі вярхоўя Ніла...

Падчас падарожжа па «пінскай пешаходцы» даведацца, як раней выглядала галоўная вуліца, дапаможа вялікае графіці мастака Яўгена Сасюры.

АБЛОКІ, ПАДОБНЫЯ НА БАЛОТЫ

У Пінску было шэсць каталіцкіх манастыроў, ад некаторых засталіся фрагменты ці наогул захаваліся толькі назвы. Усяго адзін ансамбль

Графіці на пешаходнай вуліцы.

дайшоў да нашага часу — манастыра францысканцаў. Вяршыня ансамбля — кафедральны касцёл Узнясення Найсвяцейшай Дзевы Марыі. Гэта адна з трох малых базілік у Беларусі (побач з Будслаўскім касцёлам і касцёлам Святога Ксаверыя ў Гродне). Такі статус надаецца толькі найбольш прыгожым, з багатай гісторыяй храмам. Сапраўды, мала проста палюбавацца шыкоўным барочным фасадам — уражвае і багаты інтэр'ер з далікатнай драўлянай разьбой, пакрытай пазалотай. Сярод палотнаў вы ўбачыце «Пінскую мадонну» Альфрэда Рэмера, якая стаіць на аблоках, падобных на пінскія балоты. І нават сцэна «Пакланенне вешчуноў» падчас размалёўвання касцёла набыла тут свае рысы — замест класічных біблейскіх пастухоў пакланіцца Ісусу прыйшлі жыхары мясцовых ваколіц: стары паляшук у лапцях з торбай, юны пастушок з дудачкай, шляхціч з гасцінцамі ў кошыку і кабета ў палескім строі.

А яшчэ тут можна пачуць і ўбачыць адзін з самых вялікіх гістарычных арганаў Беларусі (ён мае 1498 труб!). Але для ўдзельнікаў семінара, на якім прэзентаваўся новы турыстычны маршрут Брэстчыны, на гэтым адкрыцці не спыніліся — дзякуючы старшыні Пінскага аддзялення Беларускага грамадскага аб'яднання экскурсаводаў і гідаў-перакладчыкаў Тацццяне Хвагінай, удалося пабываць у сценах семінарыі і на ўласныя вочы ўбачыць фрэскі пачатку XVIII стагоддзя.

Больш за сто гадоў будынку Палескага драматычнага тэатра. Як паведаміў яго дырэктар Аляксандр Мікалаевіч Лукашэнка, калектыву, які сёння ставіць тут спектаклі для дзяцей і дарослых, сёлета споўнілася 15 гадоў. Адна з візітовак тэатра — «Пінская шляхта». Дворык побач з будынкам упрыгожаны драўлянымі фігурамі — героямі з гэтага спектакля і цытатамі кожнага з персанажаў.

Нават навучальныя ўстановы тут размяшчаюцца ў стагадовых будынках. Як напрыклад, Пінскі каледж мастацтваў. Штогод яго навучэнцы свае выпускныя балі пад паланэз Агінскага і іншую старадаўнюю музыку на радасць гараджанам ладзяць проста на вуліцы.

Таксама на слыху найстарэйшая гімназія Палесся (пабудавана ў 1853 годзе), многія выпускнікі якой сталі вядомымі ва ўсім свеце. Захаваліся будынкі, звязаныя з ваеннай гісторыяй, напрыклад, месца, дзе быў арганізаваны першы палескі партызанскі атрад (уже 26 чэрвеня 1941 года).

Палац Бутрымовіча, вядомы, як «Пінскі мур», стаў першай некуль-

У пасляваенны час, ведаючы, колькі каштоўнасцяў адсюль было вывезена за межы краіны, супрацоўнік музея Баравікоў едзе да міністра культуры Фурцавай і пераконвае аддаць з запаснікаў музеяў Расіі карціны для адкрыцця галерэі ў Пінску.

тавай камяніцай горада. Ён стаіць на палях, бо быў узведзены ў тым месцы, якое часта размывала вада. Пасля — чвэрць стагоддзя забыцця і запусцення, сёння ён адрамантаваны і тут рэгіструюцца шлюбы. Першы ўладальнік палаца — Матэуш Бутрымовіч, падстараста пінскі, палітычны дзеяч, адыграў важную ролю ў развіцці свайго краю, дзякуючы яму пачалося будаўніцтва такіх водных шляхоў, як Каралеўскі канал і канал Агінскага. Калі будоўля канала ў была завершана, Матэуш купіў 10 караблёў, нагрузіў іх таварамі і выправіў у Польшчу. Як пісалі тагачасныя газеты, тады ўся Варшава збеглася паглядзець на «палескіх індзейцаў»...

ВАРТА ЗАТРЫМАЦЦА

Натуральна, пагулянкі па Пінску не абмяжоўваюцца адной пешаходнай вуліцай. Як паведаміў **намеснік старшыні гарадскога выканаўчага камітэта Пінска Генадзь ПАЛІКОЎСКІ,** горад мае добры турыстычны патэнцыял, за апошнія пяць гадоў было зроблена вельмі многае, і да пандэміі, у 2019 годзе, экспарт турпаслуг перавараліў за мільён 260 тысяч.

У планах стварыць тут цэлы пешаходны квартал, прадумаць веласіпедныя маршруты. Паспяхова развіваецца водны турызм — у летні час гісторыю горада можна спасцігаць падчас цеплаходных экскурсій. А чаму б не прагуляцца па старажытным прадмесці Каралін, якое сёння ўваходзіць у склад горада, а раней спрабавала канкурыраваць з ім і было вельмі заможнае. Сто гадоў таму тут гулялі юныя Хаім Вейцман і Голда Меір (будучыя прэзідэнт і прэм'ер-міністр Ізраіля). Наогул, у горадзе можна ладзіць асобную экскурсію, прысвечаную яўрэйскай спадчыне. Ствараецца тут і новы музей пры яўрэйскай школе.

У Пінску знаходзіцца храм, дзе вянчаўся Якуб Колас, а ў Музеі Беларускага Палесся захоўваецца кушэтка, на якой сядзеў класік. Увогуле, сярод экспанатаў музея шмат цікавых артэфактаў: Тураўскі саркафаг з ружовага сланцу XII стагоддзя, Статут Вялікага Княства Літоўскага 1588 года, драўляны ровар, сцяг, зроблены ў гады Вялікай Айчыннай вайны з рызы святара, які пайшоў у партызаны. А самы вялікі экспанат — адзін з першых савецкіх трактароў, які ўзворваў палескія землі, размясціўся на вуліцы перад уваходам у музей. А яшчэ пры музеі дзейнічае карцінная галерэя. Не здзіўляйцеся, калі ўбачыце тут скарбы, прывезеныя з запаснікаў Траццякоўскай галерэі і Рускага музея, — карціны Айвазоўскага, Шышкіна, Макоўскага. У пасляваенны час, ведаючы, колькі каштоўнасцяў адсюль было вывезена за межы краіны, супрацоўнік музея Баравікоў едзе да міністра культуры Фурцавай і пераконвае аддаць з запаснікаў музеяў Расіі карціны для адкрыцця галерэі ў Пінску.

Такая працяглая гісторыя, а можа, заможнасць горада — усё ж тут сыходзіліся рэкі, праз якія былі пракладзены гандлёвыя шляхі, што звязвалі Балтыку з Чорным морам, — паўплывалі на харатар мясцовых жыхароў.

А знаходзіцца музей у будынку калегіума — найстарэйшага архітэктурнага помніка ў Пінску. Раней калегіум уваходзіў у ансамбль іезуіцкага манастыра, пабудаванага ў XVII стагоддзі. Доўгі час галоўная складальная комплексу — шыкоўны касцёл Святога Станіслава — быў адным з самых вялікіх будынкаў ВКЛ (па вышыні — як сучасныя 9-павярховікі). На яго вежу ў 1706 годзе падымаўся шведскі кароль Карл XII. Пасля Вялікай Айчыннай архітэктурны шэдэўр быў зруйнаваны, а ў 1953 годзе будынак узарвалі, бо для тагачаснай улады ён «не меў мастацкай і гістарычнай каштоўнасці».

Пінская плошча здзіўляе сваімі кантрастамі. Побач са старым калегіумам захаваўся помнік Леніну, каля якога час ад часу шпацыруюць буслы. Так, Пінск — месца, дзе ахвотна селяцца гэтыя птушкі. Адна з буслянак размешчана на трубе ад кацельні старой лазні, у якую за савецкім часам перарабілі яўрэйскую мікву...

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Запрашальнік

«ВЕДАЮ БЕЛАРУСЬ»

Рэспубліканскі праект пад такой назвай у Год народнага адзінства рэалізоўвае БРСМ. Ён будзе ўключаць у сябе серыю анлайн-квізаў «Ведаю Беларусь», адкрыты чэмпіянат сярод байцоў студэнцкіх атрадаў па хуткаснай зборцы спілс-карт краіны, рэспубліканскі чэмпіянат «Ведаю Беларусь» па хуткаснай зборцы спілс-карт, турнір па зборы пазлаў «Ведаю Беларусь».

Фота БелТА.

Спілс-карта Рэспублікі Беларусь — вучэбна-гульнявы дапаможнік па вывучэнні адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўладкавання краіны, які ўяўляе сабой камплект магнітных гульнявых элементаў, што маюць візуальную форму геаграфічных граніц раёнаў. Назва «спілс» — вытворнае ад прозвішча Джона Спілсберы, вынаходніка пазлаў — прававобраза спілс-карт.

Серыя анлайн-квізаў «Ведаю Беларусь» арганізоўваецца шляхам інфармацыйна-камунікацыйных сродкаў на анлайн-платформе onlinetestpad.com і мае на ўвазе інтэлектуальныя спаборніцтвы па пытаннях гісторыі, геаграфіі, культуры краіны. Правядзенне квізаў запланавана на 10, 16 і 20 верасня. Пераможца квізу (першае месца) вызначаецца ў кожным з квізаў па найбольшай колькасці правільных адказаў.

Адкрыты чэмпіянат сярод байцоў студэнцкіх атрадаў па хуткаснай зборцы спілс-карт Рэспублікі Беларусь адбудзецца ў Мінску 16 верасня. У ім прымаюць удзел каманды з ліку байцоў студэнцкіх атрадаў. Каманда складаецца з трох чалавек.

Рэспубліканскі чэмпіянат «Ведаю Беларусь» па хуткаснай зборцы спілс-карт уключае ў сябе абласныя (Мінскі гарадскі) туры і рэспубліканскі фінал. Прыняць удзел у ім могуць малады люда, грамадзяне Рэспублікі Беларусь, ва ўзросце ад 14 да 31 года ў наступных катэгорыях: каманды навучэнцаў агульных сярэдніх навучальных устаноў, каманды навучэнцаў сярэдніх спецыяльных і прафесійна-тэхнічных навучальных устаноў адукацыі, каманды студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў, каманды працоўнай моладзі. Ва ўсіх выпадках склад каманды — тры чалавекі.

Абласныя (Мінскі гарадскі) туры рэспубліканскага чэмпіянату праходзяць у вочным фармаце з 21 верасня да 10 кастрычніка. Рэгістрацыя для ўдзелу ў абласных турах праходзіць цэнтралізавана з 8 да 15 верасня ў фармаце анлайн.

Рэспубліканскі фінал чэмпіянату «Ведаю Беларусь» праводзіцца ў канцы кастрычніка і ўяўляе сабой асабістыя залік і камандныя спаборніцтвы. У рэспубліканскім фінале чэмпіянату прымаюць удзел пераможцы абласных (Мінскага гарадскога) тураў, якія занялі першае, другое, трэцяе месцы ў кожнай з катэгорый удзельнікаў.

Зборка спілс-карт вядзецца за абмежаваны часавы перыяд, устаноўлены аргкамітэтам. Для зборкі карты Рэспублікі Беларусь адводзіцца 25 хвілін.

Для турніру па зборы пазлаў «Ведаю Беларусь» Цэнтральным камітэтам ГА «БРСМ» распрацоўваюцца дзесяць унікальных варыянтаў пазлаў з выявай аб'ектаў, звязаных з культурна-гістарычнай спадчынай Беларусі і найноўшай гісторыяй нашай краіны, стылізаваная карта Рэспублікі Беларусь і інш. Пазл уяўляе сабой мазаіку з 180 патэрнаў (элементаў).

У турніры прымае ўдзел уся каманда. Ацэньваецца хуткасць, правільнасць зборкі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Хто каго?

З'ЕХАЛІСЯ НАЙМАЦНЕЙШЫЯ

Мінск прымае міжнародны турнір па самба на прызы Прэзідэнта Беларусі

Сёлета ў спаборніцтваў — юбілей: беларуская сталіца 25-ы раз прымае наймацнейшых самбістаў свету. На «Чыжоўка-Арэне» выступіць больш за 100 спартсменаў з 11 краін — Расіі, Румыніі, Японіі, Грэцыі, Казахстана, Узбекістана, Таджыкістана, Малдовы, Арменіі Грузіі і Беларусі. Сёлетні турнір з'яўляецца адным з этапаў падрыхтоўкі да чэмпіянату свету, які адбудзецца ў лістападзе ва Узбекістане.

Традыцыйна паядынкі абслугоўваюць найлепшыя міжнародныя арбітры. З кожным годам арганізатары ўдасканальваюць турнір. Напрыклад, у 2007 годзе Прэзідэнцкі спартыўны клуб, акрамя асноўных узнагарод, заснаваў два спецыяльныя прызы — «За волю да перамогі» і «За найлепшую тэхніку».

Добрай традыцыяй мінскага турніру стаў удзел вядомых майстроў самба. Сёлета за медалі будуць змагацца тытуляваныя беларусы: трохразовая чэмпіёнка свету Таццяна Мацко, чэмпіёны свету Марына Жарская, Іван Аніскевіч, Аляксандр Кокша. З замежных гасцей варта адзначыць чэмпіёна свету расіяніна Станіслава Скрабіна, прадстаўнікоў Грузіі чэмпіёнаў свету Вісарыёна Бярулава, Ніно Адзелашвілі. У праграму турніру таксама ўключана і баявое самба. Згодна з яго правіламі, паядынкі максімальна прыбліжаныя да рэальнага бою і з'яўляюцца мадэллю сапраўднага паядынку за правы на жыццё.

Валерыя СЦЯЦКО.

ТАЯМНІЦЫ І АДКРЫЦЦІ

Пласты гісторыі

300 ГРАБНІЦ У СКАЛЕ

Іх выявілі пры раскопках старажытнага некропаля

У горадзе Сахаг егіпецкія археолагі раскапалі закінутыя, паводле папярэдняй ацэнкі навукоўцаў, пахаванні перыяду Старажытнага царства (каля 2000 гадоў да н. э.), гаворыцца на сайце Міністэрства па справах старажытнасцяў Егіпта.

Грабніцы былі выяўлены пры раскопках старажытнага некропаля, яны адрозніваліся адна ад адной па архітэктурным стылі і былі высечаныя на рознай вышыні скалы.

Сярод знойдзеных пахаванняў асабліва вылучалася скошаная грабніца, якая была абсталявана фальшывымі дзвярыма і дадатковым бакавым уваходам у галерэю з магільнай шахтай.

Акрамя грабніц, археолагі знайшлі ў пустотах шмат дамашняй маёмасці, а таксама розныя прадметы, якія маглі выкарыстоўвацца ў якасці ахвярапрынашэння.

Біялогія з анатоміяй

АДЧУЦЬ СЯБЕ ДЭЛЬФІНАМ

Чалавек можа развіць здольнасці да эхалакацыі

Японскія навукоўцы правялі эксперымент, які падштурхнуў іх да думкі аб тым, што чалавек можа развіць у сябе здольнасці кажаноў і дэльфінаў. Пра гэта паведаміла выданне Express.

Навукоўцы распавялі, што людзі валодаюць простай формай эхалакацыі. У той час як, напрыклад, кажанам і дэльфінам адпаведная форма дазваляе пры дапамозе гуку вызначаць месцазнаходжанне прадмета, яго стан і нават рух.

У ходзе эксперымента, у якім узялі ўдзел 15 чалавек, даследчыкі далі ім магчымасць выкарыстоўваць прыладу для генерацыі эхалакацыйнага сігналу, які адбіваецца ад двух цыліндраў, што або нерухомыя, або круцяцца. Гэты гук чулі ўдзельнікі эксперыменту праз навушнікі.

Адзначаецца, што сігнал уключаў высокачастотныя сігналы да 41 кГц, якія чалавек не здольны пачуць. Аднак у ходзе эксперыменту ўдзельнікі змаглі вызначыць існаванне тых цыліндраў, што круцяцца, выкарыстоўваючы пры гэтым толькі гук па тэмбры і вышыні рэха.

«Мы можам атрымаць уяўленне аб тым, як адбіваецца ўспрыманне прадметаў у іншых відаў, параўноўваючы яго з ведамі, атрыманымі ў даследаваннях эхалакацыі чалавека», — распавяла адна з аўтараў даследавання, доктар філасофіі Міва Сумія.

Express адзначае, што людзі валодаюць большай колькасцю пачуццяў, чым было прынята думаць раней. Акрамя дотыку, зроку, гуку, смаку і паху чалавек таксама мае прасторавую арыентацыю, прапрыяцэпцыю (адчуванне становішча цела) і ўспрыманне болю.

За здароўе — да донца!

СТРАТЭГІЯ ЛАКТОЗЫ

Ці ўплывае малако на ўзровень халестэрыну?

Яго рэгулярнае спажыванне ніяк не звязана з апошнім паказчыкам. Адпаведнае даследаванне апублікавала міжнародная каманда навукоўцаў, паведаміла Medical Xpress.

Спецыялісты прааналізавалі папярэднія даследаванні на дадзеную тэму і выявілі, што ў тых людзей, у каго ў рацыёне заўсёды прысутнічае малако, больш высокі індэкс масы цела (IMT) у параўнанні з тымі, хто яго не п'е.

Нягледзячы на гэта, як правіла, у людзей з першай групы больш нізкі ўзровень як «добрага», так і «дрэннага» халестэрыну. Аналіз іншых буйных даследаванняў паказаў, што ў тых, хто рэгулярна спажываў малако, рызыка развіцця ішэмічнай хваробы сэрца была ніжэйшая на 14 працэнтаў.

Навукоўцы ў ходзе новага даследавання вывучылі гены, звязаныя з цярпімасцю да лактозы. Высветлілася, што людзі, генетычна схільныя да добрай яе засваяльнасці, мелі абсалютна нармальныя паказчыкі ўзроўню халестэрыну. У іх магла быць лішняя вага, але гэта ніяк не ўплывала на рызыку хвароб сэрца. Акрамя таго, у іх быў больш нізкі ўзровень «добрага» і «дрэннага» халестэрыну.

«Усё гэта сведчыць пра тое, што адмова ад малочных прадуктаў не з'яўляецца дакладнай стратэгіяй для прафілактыкі сардэчна-сасудзістых захворванняў. Мы не выявілі такую ўзаемасувязь, прааналізаваўшы паказчыкі здароўя больш за 1,9 мільёна чалавек. Часам прычына тоіцца выключна ў генетыцы», — лічаць медыкі.

Таксама ў папярэдніх даследаваннях выказвалася здагадка, што ўжыванне малочных прадуктаў павышае рызыку ўзнікнення дыябету. У новай рабоце навукоўцы не знайшлі ніякіх пераканаўчых доказаў гэтай гіпотэзы.

Каго мы бачым!

«ШАКАЛАДКА» НА БАЛОЦЕ

Litoria mira вонкава нагадвае аўстралійскую драўняную жабу

Вучоны Стыў Рычардс знайшоў сваячку аўстралійскай драўнянай жабы ў трапічных лясах Новай Гвінеі і назваў яе Litoria mira. Пра гэта піша The Guardian.

Упершыню жабу колеру какавы навуковец выявіў у 2016 годзе ў неверагодна складаным асяроддзі — на балоцістай тэрыторыі, якая рэгулярна цярпіць ад паводак, з маскітамі і кракадзіламі.

Рычардс паспешна дастаў узоры новага віду: ён разварушыў гняздо шэршняў, пасля чаго аўстралійцу прыйшлося літаральна ўцякаць з месца.

Пасля многіх гадоў складаных даследаванняў і генетычных аналізаў вучоны і яго калегі могуць з упэўненасцю сказаць, што Litoria mira — новы від. Litoria mira вонкава нагадвае аўстралійскую драўняную жабу, за выключэннем яе бліскучай карычневай скуры. Гэта найбліжэйшы сваяк аўстралійскай зялёнай квакшы.

Але генетычны аналіз паказвае, што Litoria mira эвалюцыяніравала, каб стаць генетычна адрознай да такой ступені, каб гэтыя два віды не змаглі спарвацца.

Уласна, галоўнае пытанне заключалася ў тым, а ці не былі шакаладныя жабы аўстралійскімі зялёнымі драўнянымі жабамі, якія часам могуць быць карычневыя і, як вядома, жывуць у Новай Гвінеі.

Сярод фізічных адрозненняў — дробныя плямкі за вачыма шакаладнай жабы, а яшчэ яна крыху меншая, чым аўстралійская зялёная драўняная, — ад 7 да 8 сантыметраў у дарослым узросце.

Цімкаўляне — так называюць сябе жыхары аграгарадка Цімкавічы, што ў Капыльскім раёне. Вымаўляюць яны сваё імя з годнасцю, усведамляючы, што сфарміравана і ўмацавана яно многімі пакаленнямі землякоў.

ЗЛУЧАНЫЯ СА СТАГОДДЗЯМІ

Даўно тое было. Дакументы сведчаць, што існуюць згадкі пра Цімкавічы ажно з 1499 года. Слаўнае было гэтае мястэчка на ажыўленым скрыжаванні шляхоў да Нясвіжа, Капыля, Слуцка, Пінскага Палесся. Не абыходзілі бокам яго жыхароў ні беды, ні радасці. На працягу пяці наступных стагоддзяў вятры гісторыі неслі сюды не толькі пах мірна квітнеючых садоў, але і горкі смурод ваенных пажараў.

Цімкаўляне з гонарам называюць імёны сваіх землякоў, якія праславілі Айчыну як мірныя працаўнікі і мужныя абаронцы. Пералік імёнаў славутых ураджэнцаў будзе вельмі доўгі. Скажу адно, што ў гэтым ганаровым спісе вядомыя земляробы, вучоныя, пісьменнікі, дзеячы мастацтва, воіны — Героі Савецкага Саюза...

Сённяшнія Цімкавічы — сучасны аграгарадок, жыхары якога працягваюць слаўныя традыцыі сваіх папярэднікаў.

Прыведзеныя фотаздымкі перадаюць тое, што я ўбачыў, пабываўшы ў аграгарадку. Строгая архітэктура сучасных будынкаў і мілы выгляд дагледжаных вясковых хат, помнік воінам-абаронцам і аднаўлены будынак царквы, мемарыяльны камень з высечанымі радкамі цімкаўляніна Кузьмы Чорнага: «Родныя мае мясціны... Тут жывуць усе мае персанажы...» Усё гэта заўважана і занатавана падчас экскурсіі, якую правяла знаўца гэтых мясцін, **старшыня Цімкавіцкага сельскага выканкама Алена ВОСТРЫКАВА** (*на адным з фота*).

Яўген ПЯСЕЦКІ,
фота аўтара.

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«Встречайте любимую вкуснятину в новом дизайне и выигрывайте призы! Тур 4»

В настоящих правилах проведения рекламной игры «Встречайте любимую вкуснятину в новом дизайне и выигрывайте призы! Тур 4» (далее – Правила) нижеперечисленные термины имеют следующее значение:

Скретч-карта – карта с нанесенным уникальным кодом под специальным защитным слоем.

Интернет-сайт – www.promo-cat.by

Регистрация – заполнение Регистрационных данных (обязательные поля) на Интернет-сайте:

• персональные данные: фамилия, имя, отчество (если таковое имеется),

• номер мобильного телефона Участника в международном формате +375 (XX) XXXXXXX.

• уникальный код, нанесенный под специальным защитным слоем Скретч-карты;

• адрес электронной почты.

1. Организатором рекламной игры является Общество с ограниченной ответственностью «ЭфСиБи Бел» (далее – Организатор), УНП 193185741.

Юридический адрес: Республика Беларусь, г. Минск, пер. Козлова, 25, пом. 22.

Электронный адрес: info@fcb.by

2. Наименование рекламной игры: «Встречайте любимую вкуснятину в новом дизайне и выигрывайте призы! Тур 4».

3. **Территория проведения игры**: магазины «GREEN» на территории Республики Беларусь (далее – магазины «GREEN»).

4. Срок начала и окончания рекламной игры, включая срок выдачи выигрышей и опубликования результатов проведения рекламной игры: с 13 сентября 2021 года по 29 октября 2021 года.

5. Состав комиссии по проведению рекламной игры:

Председатель комиссии:

Кривоногова Надежда Александровна – ведущий специалист по работе с клиентами ООО «ЭфСиБи Бел»;

Члены комиссии:

Казак Вадим Анатольевич – специалист по рекламе ООО «Адверком»;

Чвирова Елена Николаевна – специалист по рекламе ООО «ЭфСиБи Бел»;

Корпик Екатерина Игоревна – специалист по рекламе ООО «ЭфСиБи Бел»;

Страх Александра Вадимовна – специалист по рекламе ООО «ЭфСиБи Бел».

6. **Наименование товаров, в целях стимулирования реализации которых проводится рекламная игра:** Игровые товары, реализуемые в магазинах «GREEN», расположенных на территории Республики Беларусь в период с 13 сентября 2021 года по 26 сентября 2021 года включительно (далее – Игровой товар):

Консервы для кошек Феликс Аппетитные кусочки, 85 г	
7 613 032 721 022	Felix Аппет кус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек с индейкой в желе
7 613 032 720 995	Felix Аппет кус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с курицей в желе
7 613 032 721 688	Felix Аппет кус. Корм конс.полнорац. для взр. кошек, с курицей и томатами в желе
7 613 032 721 657	Felix Аппет кус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек с лососем в желе
7 613 033 575 730	Felix Аппет кус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с кроликом в желе
7 613 033 574 764	Felix Аппет кус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек с говядиной в желе
7 613 034 263 131	Felix Аппет кус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с форелью в желе
7 613 034 262 868	Felix Аппет кус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с ягненком в желе
7 613 036 010 221	Felix Аппет кус. Корм конс. полнорац. для котят, с курицей в желе
Консервы для кошек Феликс Sensations в желе, 85 г	
7 613 034 482 587	Felix Sensations в желе. Корм конс. полнорац. для взросл. кошек с курицей в желе с морковью
7 613 034 482 600	Felix Sensations в желе. Корм конс. полнорац. для взросл. кошек с говядиной в желе с томатами
7 613 034 482 624	Felix Sensations в желе. Корм конс. полнорац. для взросл. кошек, с лососем в желе с добавлением трески
7 613 034 482 778	Felix Sensations Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с уткой в желе со шпинатом
Консервы для кошек Феликс Sensations в соусе, 85 г	
7 613 034 957 894	Felix Sensations в соусе. Корм конс. полнорац для взр. кошек, с треской в соусе с томатами
7 613 034 957 658	Felix Sensations в соусе. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с уткой в соусе с морковкью
7 613 034 958 563	Felix Sensations в соусе. Корм конс. полнорац. для взр. кошек с говядиной в соусе с томатами
7 613 034 957 917	Felix Sensations в соусе. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с индейкой в соусе со вкусом бекона
Консервы для кошек Феликс Двойная вкуснятина, 85 г	
7 613 035 419 322	Felix Аппет. кус. 2-я Вкус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с говяд/дом. птицей, в желе
7 613 035 419 766	Felix Аппет. кус. 2-я Вкус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с индейкой/печенью, в желе
7 613 035 419 780	Felix Аппет. кус. 2-я Вкус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с лососем/форелью, в желе
7 613 035 419 742	Felix Аппет. кус. 2-я Вкус. Корм конс. полнорац. для взр. кошек, с ягненком/курицей, в желе
Консервы для кошек Феликс Сочне ломтики, 75 г	
7 613 287 155 627	FELIX® Мясные Ломтики. Корм консервированный полнорационный для взрослых кошек, с курицей, Пауч, 75 г
7 613 287 160 935	FELIX® Мясные Ломтики. Корм консервированный полнорационный для взрослых кошек, с говядиной, Пауч, 75 г
7 613 287 160 959	FELIX® Мясные Ломтики. Корм консервированный полнорационный для взрослых кошек, с уткой, Пауч, 75 г

7. Условия участия и порядок отбора участников рекламной игры.

К участию в игре допускаются:

• совершеннолетние граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие в Республике Беларусь;

• совершеннолетние иностранные лица и лица без гражданства, имеющие вид на жительство на территории Республики Беларусь, постоянно проживающие в Республике Беларусь.

Участниками рекламной игры не могут быть члены комиссии, а также лица, состоящие в трудовых отношениях с организатором, их супруги, близкие родственники и лица, находящиеся с ними в отношениях свойства.

7.1. Для участия в рекламной игре необходимо:

7.1.1. В период с 13 сентября 2021 года по 26 сентября 2021 года включительно совершить покупку Игровых товаров на сумму от 5 (пяти) белорусских рублей, указанных в п. 6 настоящих Правил, в магазине «GREEN».

7.1.2. Получить на кассе магазина Скретч-карту за каждые 5 (пять) белорусских рублей Игрового товара в чеке. Например, при покупке Игровых товаров на сумму 5 белорусских рублей кассир выдает 1 скретч-карту, при покупке Игровых товаров на сумму 10 белорусских рублей кассир выдает 2 скретч-карты, при покупке Игровых товоров на сумму 15 белорусских рублей кассир выдает 3 скретч-карты и т. д.

Далее необходимо стереть защитный слой скретч-карты и найти под ним уникальный код, необходимый для Регистрации в Рекламной игре на Интернет-сайте;

7.1.3. В срок с 13.09.2021 года по 27.09.2021 включительно необходимо пройти регистрацию на Интернет-сайте www.promo-cat.by, заполнив Регистрационные данные (обязательные поля):

• фамилия, имя, отчество Участника (если таковое имеется),

• номер мобильного телефона Участника в международном формате +375 (XX) XXXXXXX.

• уникальный код, нанесенный под специальным защитным слоем Скретч-карты;

• адрес электронной почты.

Все Участники должны сохранить чек, подтверждающий покупку Игровых товаров в магазине «GREEN» до окончания рекламной игры.

7.2. После введения всех данных Участник сразу получает в диалоговом окне Интернет-сайта сообщение о Регистрации. После Регистрации на Интернет-сайте происходит присвоение Игрового кода по порядку, начиная с первого разряда (00001, 00002, 00003 и т. д.).

Каждому покупателю присваивается Игровой код по дате и времени Регистрации на Интернет-сайте. В случае если у Участников совпадает дата и время Регистрации на Интернет-сайте, присвоение Игрового кода производится в алфавитном порядке по ФИО участников.

В течение 10 часов после Регистрации на Интернет-сайте каждому Участнику на адрес электронной почты, указанный при Регистрации, отправляется письмо с указанием присвоенного Игрового кода.

7.3. В том случае если номер уникального кода, нанесенного под специальным защитным слоем Скретч-карты, будет введен более одного раза, он будет приниматься для получения Игрового кода только один раз по факту первого ввода номера уникального кода.

7.4. Организатор не несет ответственность за ошибки, допущенные Участниками рекламной игры при заполнении Регистрационных данных, и за достоверность сведений, указанных при Регистрации на Интернет-сайте.

7.5. Каждый участник может принимать участие в рекламной игре неограниченное количество раз при условии выполнения требований, необходимых для участия в рекламной игре.

7.6. Один и тот же Участник Рекламной игры (физическое лицо, выполнившее условия п. 7.1. настоящих Правил) может стать Победителем Рекламной игры только 2 раза:

• один раз – в розыгрыше Гарантированных призов;

• один раз – в розыгрыше Главных призов.

Соответственно, один и тот же Участник Рекламной игры (физическое лицо, выполнившее условия п. 7.1. настоящих Правил) не может стать Победителем Рекламной игры дважды в розыгрыше Гарантированных призов.

А также один и тот же Участник Рекламной игры (физическое лицо, выполнившее условия п. 7.1. настоящих Правил) не может стать Победителем Рекламной игры дважды в розыгрыше Главных призов (например, не может стать Победителем Главного приза 1 и Главного приза 2)

7.7. Количество скретч-карт в магазинах «GREEN» указано в следующей таблице:

№	Магазин	Адрес магазина	Количество скретч-карт
1	«GREEN»	г. Витебск, ул. Чкалова, 35	1000
2	«GREEN»	г. Минск, ул. Притыцкого, 156	1000
3	«GREEN»	г. Минск, ул. Мстиславца 9	1000
4	«GREEN»	г. Брест, ул. Гаврилова, 16	500
5	«GREEN»	г. Могилев, ул. Николая Островского, 5	500
6	«GREEN»	г. Брест, ул. Махновича 6	500
7	«GREEN»	г. Жодино, ул. 50 лет Октября, 20	500
8	«GREEN»	г. Полоцк, ул. Богдановича, 14	500
9	«GREEN»	г. Минск, Партизанский просп., 182	1000
10	«GREEN»	г. Минск, ул. Уборевича, д. 176	1000
11	«GREEN»	г. Минск, пр. Янки Купалы, 87	500
12	«GREEN»	г. Могилев, ул. Минское шоссе, 31	500
13	«GREEN»	г. Гомель, ул. Быховская, 112	500
14	«GREEN»	г. Минск, пр-т Победителей, 84	500
15	«GREEN»	г. Гомель, ул. Ильича, 333	500
16	«GREEN»	г. Речица, ул. Г. Ширмы, 30	500
17	«GREEN»	г. Гомель, ул. Мазурова, 1	500
18	«GREEN»	г. Бобруйск, ул. Минская, 133	500
19	«GREEN»	г. Минск, ул. Кирилла Туровского, 24	500
20	«GREEN»	г. Борисов, ул. Гагарина, 62	500
21	«GREEN»	г. Смолевичи, ул. А. Лявданского, д. 1	500
22	«GREEN»	г. Минск, ул. Петра Глебки, 5	1000
23	«GREEN»	г. Солигорск, ул. Железнодорожная, 21А	1000

Выдача скретч-карт производится при наличии скретч-карт в магазинах «GREEN», где была совершена поупка.

Количество скретч-карт определено настоящими Правилами, в п. 7.7. В случае если в соответствующем магазине «GREEN» отсутствуют скретч-карты в связи с их полным расходом, покупатели, несмотря на выполнение требований п. 7 настоящих Правил, утрачивают право на получение скретч-карт.

В случае если в соответствующем магазине «GREEN» скретч-карт недостаточно для того, чтобы выдавать их покупателю в полном обьеме за каждые 5,00 (пять) белорусских рублей Игровых товаров в чеке, такому покупателю выдается имеющееся в наличии фактическое количество скретч-карт.

8. Состав и размер призового фонда рекламной игры и источники его формирования

Наименование приза	№ п/п	Определение приза	Количество	Стоимость одного приза	Стоимость призов
Гарантированные призы	Гарантированный приз 1	Felix. Аппетитные кусочки. Корм конс. полнорац. для взрослых кошек, с курицей в желе, 85 г в количестве 24 штук (далее – НАБОР ВКУСНЯТИНЫ FELIX 1). Стоимость набора 19,872 белорусских рублей	100	19,872	1 987,20
	Гарантированный приз 2	Felix Sensation в желе. Корм конс. полнорац. для взрослых кошек, с уткой в желе со шпинатом, 85 г в количестве 24 штук (далее – НАБОР ВКУСНЯТИНЫ FELIX 2) Стоимость набора 19,872 белорусских рублей	100	19,872	1 987,20
	Гарантированный приз 3	Felix. Аппетитные кусочки. Двойная вкуснятина. Корм конс. полнорац. для взрослых кошек, с говядиной и домашней птицей в желе, 85 г в количестве 24 штук (далее – НАБОР ВКУСНЯТИНЫ FELIX 3). Стоимость набора 19,872 белорусских рублей	100	19,872	1 987,20
Главные призы	Главный приз 1	Xbox One S 1 ТБ STAR WARS JEDI FALLEN ORDER (234-01099). Страна ввоза – Россия. Страна происхождения – Китай. Стоимость 1 154,29 белорусских рублей	1	1 637,57	1 637,57
		Пакет Xbox Game Pass Ultimate на 12 мес + 1 месяц (с момента активации). Стоимость 289,90 белорусских рублей	1		
		Денежное вознаграждение (подоходный налог) в размере 193,38 белорусских рублей	1		
	Главный приз 2	Электросамокат Xiaomi Electric Scooter 1S EU/FBC4019GL (черный). Страна производитель – Китай. Стоимость 1 500,00 белорусских рублей	1	1 701,72	1 701,72
		Денежное вознаграждение (подоходный налог) в размере 201,72 белорусских рублей	1		
	Главный приз 3	iPhone 12, 128 GB, Blue. Model A2403, Артикул: MGJE3FS/A. Страна происхождения – Китай. Стоимость 3 099,00 белорусских рублей	1	3 539,66	3 539,66
		Денежное вознаграждение (подоходный налог) в размере 440,66 белорусских рублей	1		

Призовой фонд составляет: 12 840,55 (двенадцать тысяч восемьсот сорок) белорусских рублей 55 копеек.

Призовой фонд сформирован за счет денежных средств и имущества Организатора.

9. Место, дата, время и порядок проведения розыгрыша призового фонда, порядок определения Победителей. Срок и способ информирования Победителей.

9.1. Розыгрыш Гарантированных призов и Главных призов проводятся открыто в присутствии комиссии. Место проведения розыгрыша – г. Минск, пер. Козлова, 25, пом. 22.

Дата и время розыгрыша	Сроки регистрации на Интернет-сайте	Разыгрываемые призы	Срок уведомления Победителей
28.09.2021, в 12.00	с 00.00.00 13.09.2021 года по 23:59:59 27.09.2021 года	Гарантированный приз 1 – 100 шт. Гарантированный приз 2 – 100 шт. Гарантированный приз 3 – 100 шт.	по 30.09.2021 включительно
28.09.2021, в 13.00	с 00.00.00 13.09.2021 года по 23:59:59 27.09.2021 года	Главный приз 1 – 1 шт. Главный приз 2 – 1 шт. Главный приз 3 – 1 шт.	по 30.09.2021 включительно

9.2. Механика проведения розыгрышей

9.2.1 Механика проведения розыгрыша Гарантированных призов

К моменту розыгрыша Гарантированных призов формируется Список уникальных Участников по возрастанию, сформированный согласно п. 7 настоящих Правил с указанием фамилии, имени, отчества Участника, Игрового кода, даты и времени регистрации.

В случае если у Участников совпадает дата и время регистрации, Участники вносятся в Список Участников в алфавитном порядке.

Комиссия определяет первых 300 (триста) уникальных Участников согласно Списку Участников, которые признаются Победителями и имеют право на получение Гарантированного приза 1 (Гарантированный приз 1 получают Участники из Списка уникальных Участников от 1 до 100), Гарантированного приза 2 (Гарантированный приз 2 получают Участники от 101 до 200), Гарантированного приза 3 (Гарантированный приз 3 получают Участники от 201 до 300).

В случае, если на момент проведения розыгрыша Гарантированных призов общее количество Участников, которые совершили покупку согласно п. 7.1. настоящих правил с 13 сентября 2021 года по 26 сентября 2021 года, будет менее 300 (трехсот) человек, то неразыгранные Гарантированные призы остаются в распоряжении Организатора и выдаче иным Участникам Рекламной игры не подлежат.

Один участник может стать победителем только одного Гарантированного приза.

9.2.2. Механика проведения розыгрыша Главных призов.

Для розыгрыша Главных призов формируется список Игровых кодов, участвующих в розыгрыше (далее – Список кодов), содержащий следующую информацию:

- игровой код;
- дата и время Регистрации на Интернет-сайте;
- фамилия, имя и отчество (если таковое имеется) Участника рекламной игры.

Список кодов формируется в порядке возрастания Игровых кодов, присвоенных зарегистрированным Участникам рекламной игры.

Для проведения Розыгрыша используется лототрон и набор шаров в количестве 10 (десяти) штук с номерами от 0 до 9. Определение выигрышного Игрового кода происходит путем его формирования слева направо из номеров шаров, поочередно извлекаемых из лототрона. Розыгрыш начинается с определения первого разряда слева.

Для определения цифры первого разряда выигрышного Игрового кода Организатор помещает в лототрон шары с номерами от 0 по первую слева цифру последнего Игрового кода, присвоенного последнему зарегистрированному для участия в рекламной игре Игровому коду. Организатор извлекает из лототрона один шар. Номер извлеченного шара является цифрой первого разряда формируемого выигрышного Игрового кода.

После этого в лототрон снова загружаются все 10 (десять) шаров, шары перемешиваются, и из лототрона извлекается шар, номер которого определяет цифру следующего разряда выигрышного Игрового кода.

Так определяются цифры выигрышной комбинации выигрышного Игрового кода со 2 (второго) по 5 (пятый) разряд.

Если номер шара, извлеченного из лототрона при определении номера определенного разряда Игрового кода, не имеет совпадений в соответствующем разряде (комбинации цифр разрядов) номеров Игровых кодов, участвующих в розыгрыше, то шар в лототрон не возвращается, и Организатор вытягивает следующий шар до совпадения.

Для определения победителей каждого Главного приза выполняются те же действия.

В розыгрыше разыгрываются приз/призы в последовательности согласно п. 9.1 Правил.

После определения основных победителей Главных призов из остальных участников розыгрыша определяется 1 (один) Резервный победитель на каждый приз. Резервным победителем становится обладатель Игрового кода, следующего за выигрышным. Если следующий за выигрышным Игровой код принадлежит победителю текущего Приза, то выигрышным становится следующий после него первый Игровой код иного Участника. В случае если Игровой код попадает на конец списка, то выигрышным будет считаться первый Игровой код иного Участника с начала списка.

9.3. Уведомление победителей.

Победители призов извещаются о выигрыше письмом на электронную почту, указанную на момент регистрации на Интернет-сайте, в течение 2 (двух) рабочих дней с даты проведения Розыгрыша, а также дополнительно посредством SMS-рассылки или звонков на указанные на момент рассылки на Интернет-сайте абонентские номера мобильных телефонов сотовых операторов, не позднее 2 (второго) рабочего дня следующего за днем проведения Розыгрыша.

10. Место, порядок и срок выдачи выигрышей

10.1. **Гарантированные призы** можно получить по 15 октября 2021 года включительно по адресу: г. Минск, пер. Козлова, 25, пом. 22, с 10.00 по 18.00 с понедельника по пятницу, с 12.00 по 13.00 по субботам. Дату и время прибытия следует предварительно согласовать с представителем организатора по телефону +375 (44) 522-88-00, с 10.00 по 18.00 с понедельника по пятницу, с 12.00 по 13.00 по субботам. Звонок платный, в соответствии с тарифами операторов, услугами которых пользуется Участник.

При получении приза победитель обязан представить оригинал документа, удостоверяющего личность, и оригинал чека, подтверждающего покупку Игровых товаров.

Также Гарантированный приз можно получить посредством заказного почтового отправления. Для получения Приза по почте Победитель Рекламной игры должен в срок не позднее 11 октября 2021 года включительно прислать на электронную почту Организатора:

- фотографию документа, удостоверяющего личность Победителя (данные должны соответствовать тем, которые Участник указал при регистрации участия в Рекламной игре);
- фотографию чека, подтверждающего покупку Игровых товаров;
- свой почтовый адрес в следующем формате: улица, дом, квартира, почтовый индекс, город/или населенный пункт с указанием области и района.

При выполнении данных условий Организатор отправляет Приз Победителю по почте с уведомлением о доставке до 15 октября 2021 года включительно по адресу, указанному Победителем.

При возникновении вопросов по получению Гарантированных призов с Организатором можно связаться по телефону +375 (44) 522-88-00, с 10.00 по 18.00 с понедельника по пятницу, с 12.00 по 13.00 по субботам. Звонок платный, в соответствии с тарифами операторов связи, услугами которых пользуется Участник.

Главные призы можно получить по 15 октября 2021 года включительно по адресу: г. Минск, пер. Козлова, 25, пом. 22, с 10.00 по 18.00 с понедельника по пятницу, с 12.00 по 13.00 по субботам.

Дату и время прибытия следует предварительно согласовать с представителем организатора по телефону +375 (44) 522-88-00, с 10.00 по 18.00 с понедельника по пятницу, с 12.00 по 13.00 по субботам. Звонок платный, в соответствии с тарифами операторов, услугами которых пользуется Участник.

10.2. При получении приза победитель обязан представить оригинал документа, удостоверяющего личность и чек, подтверждающий покупку Игровых товаров.

10.3. В случае если с Победителем рекламной игры не удается связаться и уведомить о выигрыше из-за некорректных Регистрационных данных, указанных при регистрации на Интернет-сайте, либо в случае если Победитель не явился за Призом, либо Победитель написал заявление об отказе от Приза, а также при ином несоответствии условиям, установленным для участия в рекламной игре настоящими правилами, либо организатором установлен факт нарушения (невыполнения) настоящих правил победителем, то право на получение приза переходит к Резервному Победителю (в случае с Главными призами), либо не вручается (в случае с Гарантированными призами).

10.4. Срок уведомления Резервного Победителя способами, предусмотренными п. 9.3 настоящих Правил – по 19.10.2021 года включительно.

Срок получения Приза Резервным Победителем в месте, указанном в п. 10.1, с обязательным предоставлением документов, предусмотренных п. 10.2 настоящих Правил – по 29.10.2021 года включительно.

10.5. Организатор при выдаче призов Победителям рекламной игры признается налоговым агентом и несет ответственность за соблюдение действующего налогового законодательства Республики Беларусь. Выдача Главных призов (Главный приз 1, Главный приз 2, Главный приз 3) производится путем передачи приза Победителю за вычетом суммы денежного вознаграждения в размере подоходного налога, включенного в состав Приза.

10.6. Организатор игры не оплачивает участникам рекламной игры расходы, связанные с проездом к месту получения приза.

10.7. Выплата денежного эквивалента стоимости призов либо замена другими призами не производится. Денежная компенсация за отказ от приза по каким-либо причинам или в случае если приз не будет востребован в течение выше установленного срока, не выдается.

10.8. Обладатели призов при их получении обязаны заполнить и поставить свою подпись во всех документах, необходимых организатору для надлежащего оформления проведения рекламной игры и составления отчетности по результатам розыгрыша.

10.9. Участие в рекламной игре означает ознакомление и согласие Участников с настоящими Правилами рекламной игры, принятие на себя обязательства соблюдать все их условия и требования.

10.10. Факт участия в рекламной игре подразумевает, что ее Участники соглашаются с тем, что в рамках рекламной игры их имена, отчества, фамилии, фотографии, интервью и иные материалы о них могут быть использованы Организатором. Участники соглашаются давать рекламные интервью об участии в рекламной игре, в том числе по радио, телевидению, в интернете, а равно и в иных средствах массовой информации, а также сниматься для изготовления графических рекламных материалов без уплаты за это какого-либо вознаграждения. Все права на такие интервью и результаты съемки будут принадлежать Организатору.

10.11. Организатор не несет ответственности за работу сети Интернет при ее использовании Участником (плохое соединение и т. д.), операторов сотовой электросвязи (плохое соединение и т. д.) и почтовой службы (сроки доставки и. д.).

10.12. Организатор не несет ответственность за невозможность связаться с Победителем в случае недостоверной информации, предоставленной последним.

11. Название печатного средства массовой информации, в котором будут опубликованы правила и результаты проведения рекламной игры, а также сроки их опубликования

11.1. Правила проведения рекламной игры подлежат опубликованию в газете «Звязда» до начала рекламной игры.

11.2. Результаты рекламной игры будут опубликованы в газете «Звязда» по 28 октября 2021 года включительно.

11.3. Также настоящие Правила и результаты рекламной игры будут размещены на Интернет-сайте.

11.4. Контактные телефоны для справок по вопросам проведения рекламной игры: +375 (44) 522-88-00. Время работы: с 10.00 до 18.00 понедельник–пятница, с 12.00 до 13.00 суббота и воскресенье.

Свидетельство № 4050 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной 29 июля 2021 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09.

Продавец: **ООО «Главтрансстрой»** (УНП 191903970) в лице управляющего по делу о банкротстве ИП Быстрицкий Александр Юрьевич. (Телефон: +375 29 326-37-81).

Первые повторные публичные торги в форме аукциона в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены **24 сентября 2021 г. 14.00** по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28.

№ п/п	Наименование, местонахождение	Начальная цена, бел. руб. без НДС
1	Капитальное строение (инв. № 342/С-57250), общая площадь 125,0 кв. м, здание административно-бытового корпуса	18 540,00
2	Капитальное строение (инв. № 342/С-57247), общая площадь 636,0 кв. м, здание механическое мастерской (цеха)	54 090,00
3	Капитальное строение (инв. № 342/С-57225), общая площадь 711,0 кв. м, здание авторемонтной мастерской с бытовым корпусом	60 030,00
4	Полуприцеп самосвал OVIBOS, рег. № А 6630 А-3, 2007 г. в., SZ936W1S307TU1007	16 560,00
Местонахождение – Гомельская обл., Светлогорский р-н, г. Светлогорск, ул. Заводская, д. 11		

Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в срок с 08.09.2021 г. 09.00 по 23.09.2021 г. 17.00:

1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY;

2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB 30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 5 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, оплатить аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи не позднее 7 рабочих дней и оплаты предмета торгов – не позднее 3 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Рэспубліка» от 16.07.2021 г.

Повторный открытый аукцион № 14/21 ПО ПРОДАЖЕ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

Организатор аукциона: ООО «Реалконсалтинг», ул. Пономаренко, 35А, пом. 701, каб. 8, г. Минск, 220015, РБ, тел.: + 375 (17) 256-61-35.
Продавец – ОАО «Белресурсы» – управляющая компания холдинга «Белресурсы»

Аукцион состоится 29.09.2021 в 11.00, по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 35А, пом. 701

Лот № 1 – тягач МАЗ 642208, год выпуска 2008 г., инв. № 12047, номер кузова УЗМ64220880006942.
Начальная цена продажи лота – 10080 бел. руб. с учетом НДС, сумма задатка – 1008 бел. руб.

Лот № 2 – полуприцеп (самосвальный) МАЗ-950600-(020), год выпуска 2010, инв. № 12052, номер кузова УЗМ950600А0002323.
Начальная цена продажи лота – 15360 бел. руб. с учетом НДС, сумма задатка – 1536 бел. руб.

Местонахождение имущества: 220099, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Казинца, 4. Шаг аукциона – 5 % от начальной стоимости

Порядок проведения и выбора победителя: победителем объявляется участник аукциона, предложивший наиболее высокую цену. В случае когда в аукционе примет участие один участник либо на аукцион явится один участник (далее – единственный участник), предмет аукциона продается этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, с его согласия

Прием заявлений: заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 18.00, по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 35А, пом. 701, каб. 8. **Последний день приема заявлений: 24.09.2021 до 17.00**

Для участия в аукционе необходимо внести задаток (задатки) в вышеуказанном размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких лотов – задаток вносится для каждого из предметов аукциона). Банковские реквизиты:
- для резидентов РБ задаток перечисляется в белорусских рублях Организатору аукциона на расчетный счет BY70SLAN 30124358100130000000 в ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), г. Минск, ул. Московская, 14, БИК SLANBY22;
- для нерезидентов РБ задаток перечисляется в валютном эквиваленте по курсу НБ РБ на дату платежа на следующие счета:
в долларах США (USD) – расчетный счет BY28SLAN301 24358150210000000 в ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), г. Минск, ул. Московская, 14, БИК SLANBY22. Получатель платежа: ООО «Реалконсалтинг», УНП 191302068.
Назначение платежа: «Задаток согласно Извещению о проведении повторного аукциона № 14/21 по лоту №_»

Затраты и вознаграждение: возмещение затрат на организацию и проведение аукциона осуществляется победителем аукциона (единственным участником) по фактическим затратам, определенным в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукциона № 14/21. Победитель аукциона (единственный участник) обязан перечислить на расчетный счет Организатора сумму затрат на организацию и проведение аукциона и причитающегося Организатору вознаграждение в размере 2,75 % от конечной цены продажи лота в белорусских рублях в течение 3 рабочих дней со дня его проведения

1. Участнику, выигравшему аукцион, и единственному участнику сумма внесенного задатка учитывается в счет исполнения обязательств по договору, заключенному по результатам аукциона. Участникам, не выигравшим аукцион, единственному участнику, не согласившемуся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.
2. Собственник имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до даты проведения аукциона, о чем Организатором аукциона извещаются участники аукциона.
3. Срок подписания договора купли-продажи предмета аукциона – в течение 20 дней со дня проведения аукциона. Срок оплаты предмета аукциона по договору купли-продажи – в течение 30 дней со дня проведения аукциона, если стороны договора не договорятся об ином сроке

Контакты: + 375 (17) 256-61-35 • + 375 (25) 549-86-22, auction@expertiza.by http://www.expertiza.by

Центр Промышленной Оценки
• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор электронных торгов	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by**
Продавец	**ОАО «Газпром трансгаз Беларусь», г. Минск, ул. Некрасова, 9**
Оператор ЭТП	**ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 4б**
Адрес ЭТП	**www.ipmtorgi.by**

Предмет электронных торгов: транспортные средства, спецтехника бывшие в употреблении

Лот №	Наименование	Инвентарный номер	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.
1	**ГАЗ 33081 «Любава»** АВ 9744-3, грузовой специальный (фургон-мастерская), 2008 г. в.	100000041169	**11 160,00**
Лот № 1 находится по адресу: Гомельская обл., Козенский с/с, 1 филиал «Мозырское ПХГ ОАО «Газпром трансгаз Беларусь»			
Контактные лица по осмотру: Крупский Валерий Валерьевич – начальник цеха, тел. +375 29 624 14 29, Акулич Иван Адамович – зам. начальника цеха, тел. +375 29 149 66 41			
2	**МАЗ 642208**, седельный тягач, АВ 7221-5, 2004 г. в.	100000042879	**8 160,00**
3	**ГАЗ-330232**, грузовой бортовой тентовой (сдвоенная кабина, 5 пассажирских мест), АК 0772-5, 2010 г. в.	100000042892	**5 520,00**
4	**УРАЛ-5557**, грузовой специальный автокран (КС-35714), кабина 43200080007637, АЕ 5223-5, 2008 г. в.	100000042294	**37 680,00**
5	**МАЗ 533603-220**, грузовой бортовой, АР 6026-5, 2005 г. в.	100000042874	**7 200,00**
Лоты №№ 2–5 находятся по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Либаво-Роменская, 165, филиал «Молодечненское УБР ОАО «Газпром трансгаз Беларусь»			
Контактные лица по осмотру: Танюкевич Сергей Эдвардович – начальник цеха, тел. +375 29 175 27 02; Мейсак Александр Викторович – зам. начальника цеха, тел. 80176 77 11 35			

С подробной информацией по предмету электронных торгов можно ознакомиться на сайте организатора электронных торгов www.cpo.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в ОАО «Белинвестбанк» (г. Минск), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	**10 (десять)** рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить **вознаграждение 3 (три) процента** от цены продажи лота в течение **3 (трех) рабочих дней** после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия

Дата и время начала и окончания электронных торгов	**Начало торгов в 11.00 11.10.2021. Окончание торгов в 12.00 11.10.2021.** Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 08.10.2021 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by
Контактные данные	**Тел.: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by**

Центр Промышленной Оценки
• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703**
Продавец	**ГЛХУ «Смолевичский лесхоз», Минская область, г. Смолевичи, ул. Первомайская, 72а**

Предмет аукциона:
транспортные средства, бывшие в употреблении

Лот №	Инв. номер	Наименование	Начальная цена, с НДС, бел. руб.
1	01321306	**Машина лесная погрузочно-транспортная «Белорус МПТ-461.1»**, гос. номер ОА-5 8691, 2007 г. в. Месторасположение: Минская обл., г. Смолевичи, ул. Торговая, 41	**19 320,00**
2	01321421	**Машина лесная погрузочно-транспортная «Белорус МПТ-461.1»**, гос. номер ОА-5 3812, 2008 г. в. Месторасположение: Минская обл., Смолевичский р-н, п. Усяж	**19 320,00**

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на счет BY60BLBB30120191021390001001 в ОАО «Белинвестбанк» (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191021390. Срок внесения задатка по **08.10.2021**

Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденном постановлением Совета Министров РБ от 12 июля 2013 г. № 609 (далее – Положение)

Дата и время проведения аукциона: 11.10.2021 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».
Дата и время окончания приема документов: 08.10.2021 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Контактные телефоны: +375 (17) 280-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Восеньская апрацоўка саду ад шкоднікаў і хвароб

Вось і наступіла восень. Пара правесці восеньскае апырскванне саду ад хвароб і шкоднікаў.

КАЛІ І НАВОШТА

Лічыцца, што восеньскую знішчальную апрацоўку саду ад хвароб і шкоднікаў варта праводзіць ужо пасля лістападу, калі расліны цалкам пяройдуць у стан спакою: пупышкі «закрыюцца» і стануць недасяжныя для нападання магутных і моцных раствораў, якімі вы будзеце іх апырскваць.

Аднак ёсць меркаванне, што мэта знішчальнай восеньскай апрацоўкі, наадварот, заключаецца ў знішчэнні лістоты да таго, як яна сама цалкам пажоўкне і ападзе. Пры гэтым не варта баяцца, што пупышкі «згараць» ад такога раствору, бо ў гэты час яны ўжо гатовыя да ўсяго.

Справа ў тым, што якраз нанясенне на лістоту магутных і моцных доз раствораў павінна прывесці да знішчэння шкоднікаў і хвароб яшчэ на расліне, то-бок, да таго як лісты ўпадуць на зямлю і патагены схаваюцца ў глебе (сыдуць у зямлю на недаступную глыбіню, дзе перазімуюць і распачнуць сваю шкодную актыўнасць вясной).

Дарэчы! Пасля таго як апрацаваныя лісты апынуцца на зямлі, можна будзе пакласці іх у кампост для яго ўзбагачэння жалезам альбо пакінуць на зямлі (у якасці мульчы). Але гэта ў выпадку, калі расліны хварэлі нямоцна. Калі ж хвароб было шмат, то лісце лепш спаліць, а попел выкарыстоўваць у якасці падкормкі жалезам.

Аднак, калі для апрацоўкі вы выкарыстоўваеце медны купарвас або бардоскую вадкасць, то закладваць лісце ў кампост ужо не варта.

Акрамя таго, такая апрацоўка саду (да лістападу, з мэтай знішчэння лістоты) дазволіць забяспечыць значна лепшую зімоўку раслін.

ЯК ГЭТА ПРАЦУЕ?

Заўчаснае пашкоджванне лісця (увядзенне іх у стрэсавую сітуацыю) дае сігнал расліне пра тое, што зіма блізка, а значыць, час актыўна рыхтавацца да надыходу маразоў. Такая апрацоўка паскарае выспяванне лазы вінаграду, галін у парэчак, парасткаў руж і іншых раслін.

Такім чынам, апрацаваць сад яшчэ па лісці трэба за 1-2 тыдні да пачатку натуральнага лістападу, але строга пасля заканчэння плоданашэння і ўборкі ўраджаю.

Папярэджанне! Не палохайцеся, калі праз 2-3 дні ўсе лісты счарнеюць і будуць выглядаць апечанымі. Менавіта такі і павінен быць эфект — лісты павінны «згарэць».

Чорны колер — гэта не толькі колер лісця, якое адмірае, але і факт таго, што адбываецца інкрустацыя кары галін солямі жалеза, якія будуць некаторы час засцерагаць яе ад пранікнення розных патагенаў.

Інакш кажучы, знішчальнае апырскванне саду восенню можа вар'іравацца ў залежнасці ад бягучых умоў надвор'я, але звычайна праводзіцца ў кастрычніку.

У любым выпадку, паспець правесці апырскванне трэба да маразоў, бо большасць сродкаў працуе толькі пры дадатных тэмпературах (як правіла, +5 градусаў).

ЯКІЯ РАСЛІНЫ АПРАЦОЎВАЦЬ

Правесці апырскванне пажадана абсалютна для ўсіх дарослых пладовых дрэў (яблыні, грушы, вішні, чарэшні, слівы, абрыкоса, персіка), ягадных кустоў (малін, парэчак, агрэсту, трускалак, вінаграду) і іншых дэкаратыўных раслін і кветак (руж, гартэнзій, флёксаў).

Маладыя саджанцы дрэў і кусты, пасаджаныя гэтай вясной, апрацоўваць не варта — лепш дачакацца наступнага года і правесці вясновую знішчальную апрацоўку саду.

(Заканчэнне ў наступным выпуску.)

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	6.30	19.43	13.13
Віцебск —	6.18	19.34	13.16
Магілёў —	6.20	19.33	13.13
Гомель —	6.19	19.28	13.09
Гродна —	6.46	19.58	13.12
Брэст —	6.48	19.58	13.08

Месяц

Маладзік 7 верасня. Месяц у сузор'і Шаляў.

Імяніны

Пр. Наталлі, Віктара, Георгія, Дзмітрыя, Пятра, Рамана.

К. НАРАДЖЭННЕ НАЙСВЯЦЕЙШАЙ БОЖАЙ МАЦІ. *Адрыяны, Марыі, Серафімы, Нестара, Тамаша.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

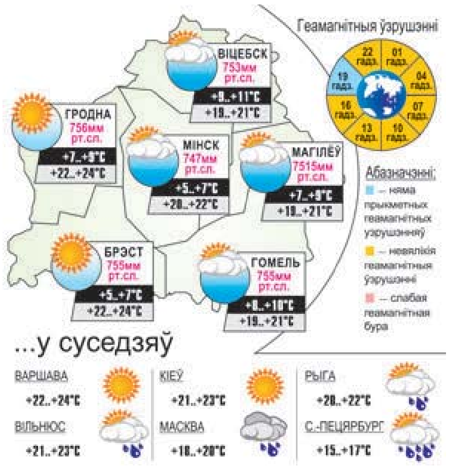

Даты | Падзеі | Людзі

8 ВЕРАСНЯ

У краіне

1805 год — нарадзіўся (в. Нагародавічы, цяпер у Дзятлаўскім раёне) Вікенцій Дмахоўскі, беларускі жывапісец, тэатральны дэкаратар. Заснавальнік беларускага пейзажнага жывапісу. Вучыўся ў Віленскім універсітэце, адначасова займаўся жывапісам у Я. Рустэма. Працаваў час жыў у Вільні, у 1855—1858 гадах у в. Брацянка каля Навагрудка. Аўтар паэтычных, эмацыянальна насычаных, строгіх па кампазіцыі пейзажаў: «Радзіма», «Пажар у лесе», «На начлезе», гістарычнай кампазіцыі «Крыжакі перад атакай замка Пуня» і іншага. У 1850—1854 гадах афармляў спектаклі ў Віленскім гарадскім тэатры.

1938 год — нарадзіўся (в. Шарпілаўка Гомельскага раёна) Анатоль Грачанікаў, беларускі паэт. Аўтар кніг вершаў «Зоркі і курганы», зборнікаў «Грыбная пара», «Палессе» і іншых. Яго вершы, пакладзеныя на музыку беларускімі кампазітарамі І. Лучанком, У. Буднікам, Г. Вагнерам, сталі вядомымі песнямі, сярод іх: «Дударыкі», «Белая лілея», «Над Белай Руссю — белы снег...». Выступаў як перакладчык, літаратурны крытык і публіцыст. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР, прэміі Ленінскага камсамола Беларусі.

1973 год — была перакрыта рака Вілія і затым створана самае вялікае ў Беларусі Вілейскае вадасховішча.

У свеце

1380 год — адбылася Кулікоўская бітва, у выніку якой была атрымана перамога рускіх войскаў на чале з вялікім князем маскоўскім Дзмітрыем Іванавічам (Данскім) над войскамі Залатой Арды на чале з яе кіраўніком Мамаем.

1504 год — Мікеланджэла завяршыў работу над сваёй скульптурай «Давід».

1914 год — здзейсніўшы першы ў свеце паветраны таран, у небе пада Львовам гіне штабс-капітан Пётр Несцераў.

1941 год — пачалася фашысцкая блакада Ленінграда. Нямецка-фашысцкія войскі выйшлі да Ладажскага возера ў раёне Шлісельбурга і блакіравалі горад з сушы: пачалася амаль 900 дзён і начэй гераічная абарона, якія прадэманстравалі свету прыклад неймавернай мужнасці воінаў і гараджан.

1944 год — першае баявое прымяненне нямецкай зброі помсты Фаў-2. Ракеты запускаліся з галандскага ўзбярэжжа. Мэтай налётаў былі Парыж (раніцай) і Лондан (вечарам).

Так гаварыў...

ЛІНКАЛЬН:

«Можна дурыць частку народа ўвесь час, можна дурыць увесь народ нейкі час, але нельга дурыць увесь час увесь народ».

УСМІХНЕМСЯ

Кажуць, каб увечары пазбавіцца ад адчування голаду, трэба з'есці яблык. Мне не дапамагае. Мой унутраны вегетарыянец пасля яблыка, вядома, салодка засынае да раніцы... Затое прачынаецца злы і галодны неандэрталец і патрабуе мяса!

Новая (посткавідная) прыкмета інтэлігентнага чалавека: інтэлігентны чалавек заўсёды прыкрывае рот рукой, калі пазяхае. Нават калі ў яго на твары маска.

Рэклама ў фітнес-клубе: «Калі раптам вам у нас не спадабалася, мы вернем вам усе спаленыя калорыі».

Жыццё — як сядзенне ў інтэрнэце: сэнсу няма, а сыходзіць не хочацца.

Не існуе такой праблемы, якую нельга было б стварыць.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

прыём рэкламы тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2346.

Нумар падпісаны ў 19.30 7 верасня 2021 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12